



प्रभाव दैनिक

National Daily

धूम्रपानले स्वास्थ्य र श्रमिक जीवनलाई अपनार्छौं ।

- धूम्रपानले स्वास्थ्य, मुटु रोग र श्वसनसम्बन्धी समस्या निम्त्याउँछ, धूम्रपान स्वास्थ्यका लागि हानिकारक छ, स्वास्थ्य, सार्वजनिक स्थानमा धूम्रपान नगरी, किशोर-किशोरीहरूलाई धूम्रपानबाट टाढा राखी, धूम्रपानको लोभबाट मुक्त हुन आवश्यक परामर्श र सल्लाह दिई, धूम्रपान नगर्ने वातावरण सिर्जना गरी, आफ्नो र परिवारको स्वास्थ्यको रक्षा गरी, धूम्रपान त्याग्ने संकल्प गरी, धूम्रपान विरुद्ध जनचेतना फैलाउने र स्वास्थ्य समाज निर्माण गरी स्वस्थ जीवन, उच्चतम अर्थिकताको आधार ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

वर्ष १३ अंक २२ काठमाडौं शुक्रबार, १ जेठ २०८३ Prabhav National Daily Friday, 15 May 2026 www.prabhavonline.com पृष्ठ ६ मूल्य रु. ५/-

सरकारले ल्यायो महत्वाकांक्षी बजेट खाका

डिजिटल सुशासनदेखि 'टेक हब' नेपालसम्म

- डिजिटल सुशासन, कृत्रिम बुद्धिमत्ता, डेटा-आधारित प्रशासन, ऊर्जा व्यापार, डिजिटल अर्थतन्त्र, हरित पूर्वाधार, सामाजिक सुरक्षा पुनःसंरचना र 'टेक हब' निर्माणसम्मका अवधारणाहरू बजेटका सिद्धान्त र प्राथमिकतामा
- सहकारी, उत्पादक कम्पनी, करार खेती र कृषि उद्यम समूहमार्फत किसानलाई बजार, बीमा, वित्त, प्रशोधन र मूल्य सुनिश्चिततासँग जोडिने योजना
- विदेशमा रहेका नेपाली समुदायको पूँजी, ज्ञान, सीप र सञ्जाललाई राष्ट्रिय विकासमा परिचालन गर्न 'डायस्पोरा साझेदारी' सुदृढ गरिने



विरोध र बहिष्कारबीच नीति तथा कार्यक्रम बहुमतले पारित

काठमाडौं (प्रस)- प्रधानमन्त्री बालेन्द्र शाहले प्रतिनिधिसभा र राष्ट्रिय सभा बैठकमा अनुपस्थित भएर सदनको अवमूल्यन गरे पनि सरकारको आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम पारित भएको छ।

प्रतिनिधिसभामा विपक्षी दलहरूको विरोध र असन्तुष्टिका बीच राष्ट्रिय सभा रामचन्द्र पौडेलले २८ वैशाखमा प्रस्तुत गरेको सरकारको नीति तथा कार्यक्रम पारित भएको हो।

संसदीय अभ्यासअनुसार सरकारको नीति तथा कार्यक्रममाथि छलफल प्रारम्भ गर्ने र त्यसको जवाफ प्रधानमन्त्रीले दिने परम्परा भए पनि यसपटक प्रधानमन्त्री शाहले क्रमभंगताको नाममा संसदप्रति अनुत्तरदायी हुँदा विपक्षी दलहरूले कडा आपत्ति जनाएका थिए। यद्यपि, रास्वपाको बहुमतको बलमा नीति तथा कार्यक्रम पारित गरिएको हो। सरकारले प्रस्तुत गरेको नीति तथा कार्यक्रममा सुशासन, डिजिटल प्रशासन, उत्पादनमुखी अर्थतन्त्र, पूर्वाधार विकास र सामाजिक पुनःसंरचनालाई प्रमुख प्राथमिकतामा राखिएको छ। अर्थमन्त्री स्वर्णिम वाग्लेले प्रधानमन्त्रीको अनुपस्थितिमा संसदमा नीति तथा कार्यक्रममाथिको छलफल प्रारम्भ गर्ने प्रस्ताव प्रस्तुत गरेका थिए।

जेठी योञ्जन

काठमाडौं- सरकारले आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को बजेट सुशासन, डिजिटल प्रशासन, उत्पादनमुखी अर्थतन्त्र, पूर्वाधार विस्तार र सामाजिक पुनःसंरचनालाई केन्द्रमा राखेर ल्याउने भएको छ। अर्थमन्त्री स्वर्णिम वाग्लेले विहीवार संसदमा प्रस्तुत गरेको विनियोजन विधेयकका ४० बुँदे सिद्धान्त तथा प्राथमिकतामा राज्य संरचनादेखि अर्थतन्त्रसम्म व्यापक सुधारको महत्वाकांक्षी खाका सार्वजनिक गरेका छन्। सरकारले आगामी बजेटलाई 'यति बसाल्ने' अभियानको आर्थिक आधारका रूपमा प्रस्तुत गर्दै सुशासन, रोजगारीमूलक आर्थिक वृद्धि, गुणस्तरीय सार्वजनिक सेवा र सामाजिक न्यायलाई मुख्य प्राथमिकता बनाएको जनाएको छ। डिजिटल सुशासन, कृत्रिम बुद्धिमत्ता, डेटा-आधारित प्रशासन, ऊर्जा व्यापार, डिजिटल अर्थतन्त्र, हरित पूर्वाधार, सामाजिक सुरक्षा पुनःसंरचना र 'टेक हब' निर्माणसम्मका अवधारणाहरू बजेटका सिद्धान्त र प्राथमिकतामा

समेटीएका छन्।

सरकारले आगामी बजेटका लागि पाँच प्रमुख मार्गदर्शक सिद्धान्त तय गरेको छ। ती हुन्- सुशासनको लामांश, अर्थतन्त्रको पुनःसंरचना, एकीकृत पूर्वाधारमार्फत सन्निकटता विस्तार, सर्वव्यापी सामाजिक उन्नयन तथा मध्यमवर्ग विस्तार र सौम्य शक्तिको सुदृढीकरण। यसबाहेक सरकारले ४० बुँदे प्राथमिकता सार्वजनिक गरेको छ।

सुशासनको जग बसाल्ने

सरकारले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई डिजिटल र नागरिकमैत्री बनाउने दावी गरेको छ। नागरिकले लाइन बस्नुपर्ने, अनावश्यक फ्रन्ट भोगनुपर्ने र विचौलियाको भर पर्नुपर्ने अवस्थाको अन्त्य गर्ने सरकारको घोषणा छ। अर्थमन्त्री डा. वाग्लेले प्रस्तुत गरेको विनियोजन विधेयकका सिद्धान्तमा 'एक पटक विवरण-सबै सेवामा प्रयोग' अवधारणाअनुसार राष्ट्रिय परिचयपत्रमा आधारित एकीकृत डाटाबेस निर्माण गरिने उल्लेख छ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

सरकारको निसानामा निजी क्षेत्र, चौतर्फी विरोध शुरू



जसलाई मन लाग्यो त्यसलाई उठाइदिने ? त्यसै पनि हाम्रो अर्थतन्त्र जर्जर भएको छ । यस्तो बेला राज्यले सनकको आधारमा निजी क्षेत्रसँग यस्तै व्यवहार गर्दै गयो भने यसको ठुलो मुल्य हामीले चुकाउनुपर्ने अवस्था आउँछ

गगन थापा सभापति, नेपाली काँग्रेस

विगत करिब चार वर्षदेखि शिथिल बन्दै गईरहेको अर्थतन्त्र हालै बनेको करिब दुई तिहाईको सरकारले लिने नीति र व्यवसायीमैत्री व्यवहारपछि गतिशिल बन्ने अपेक्षा निजी क्षेत्रले गरेको छ । तर, यस्ता गतिविधिले लगानी अभिवृद्धि हुने, लगानीकर्ता सुरक्षित महसुस गर्ने विषयबाट विमुक्त हुन नपरोस् भन्ने चाहना सहित महासंघ व्यवसायिक आत्मविश्वास बढाउने वातावरण निर्माण गर्न सरकारसँग अपिल गर्दछ

नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ



प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- निजी क्षेत्रमैत्री बन्ने नारा बोकेको सरकारले पछिल्लो दिन व्यवसायीमाथि धरपकड बढाएसँगै विरोध शुरू भएको छ । सरकारले व्यवसायीमाथि यस्तै व्यवहार जारी राखे ठुलो मुल्य चुकाउनुपर्ने अवस्था आउन सक्ने कांग्रेस सभापति गगन थापाले बताए ।

सरकारलाई मन लाग्दैन प्रहरी लगाएर व्यवसायीमाथि गरिएको धरपकड आपत्तिजनक रहेको सभापति थापाले बताएका हुन् । 'जसलाई मन लाग्यो त्यसलाई उठाइदिने ? त्यसै पनि हाम्रो

अर्थतन्त्र जर्जर भएको छ । यस्तो बेला राज्यले सनकको आधारमा निजी क्षेत्रसँग यस्तै व्यवहार गर्दै गयो भने यसको ठुलो मुल्य हामीले चुकाउनुपर्ने अवस्था आउँछ,' सभापति थापाले भने । विहीवार पोखरा पुगेका थापाले कानुन बमोजिम दण्ड पाउने विषयमा कांग्रेसले कतै अवरोध सिर्जना नगर्ने बताए । प्रहरीले बुधवार नेपाल इन्भेस्टमेन्ट मेगा बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत ज्योति पाण्डेलाई पक्राउ गरेपछि व्यवसायी त्रसित भएको व्यवसायीको तर्क छ । राज्यले यसप्रकारको धरपकड गरेर बैंकिङ क्षेत्रको साखमै असर पुऱ्याएको

नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघले जनाएको छ ।

'सरकारले प्रारम्भिक अनुसन्धान गर्नु अगावै उद्योगी व्यवसायीलाई पक्राउ गर्ने, मिडिया ट्रायल गर्ने जस्ता कार्य गर्दा सम्बन्धित व्यवसायीहरूको मान प्रतिष्ठामा समेत आँच पुग्न जाने हुँदा यस्ता अनुसन्धान गोप्य रूपमा गर्न र उद्योगी व्यवसायीमाथि देवानी दायित्व सिर्जना हुने मुद्दाको छानविन, अभियोजन सोही अनुरूप गर्न महासंघ आग्रह गर्दछ,' महासंघले विहीवार विज्ञापित जारी गर्दै भनेका छ ।

प्रहरीको केन्द्रीय अनुसन्धान ब्युरोले सिडओ पाण्डेलाई सिन्धुलीबाट पक्राउ गरेको थियो । यसै गरी केही निर्माण व्यवसायीलाई प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएर भौतिक पूर्वाधार मन्त्रालय पुऱ्याएको थियो । नेपालको संविधानले दिएको सम्मानपूर्वक बाँच्न पाउने अधिकार, कसुर प्रमाणित नभएसम्म कसुरदार नमानिने व्यवस्थाको स्मरण गराउँदै महासंघले समग्र निजी क्षेत्र यसवारे सरकारलाई गम्भीर हुन आग्रह गरेको छ ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघको अपिल

- नेपाल सरकार श्रम रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय र नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघ बीच मिति २०७२/०४/०८ गते वैदेशिक रोजगारीलाई सुधार गर्न भएको ३१ बुँदे सहमतिलाई बिगतको सरकारले ढुंगैमा नपुऱ्याएको हुँदा उक्त सहमति पत्र उपर छलफलको लागि हार्दिक अनुरोध गर्दछौं ।
- नेपालमा बाषिर्क करीब ७५% (करीब बीस हजार कामदार) मागपत्र (भिषा) निःशुल्क रूममा श्रमिक लिने गरी प्राप्त भईरहेको देखिन्छ । श्रमिकको सम्पूर्ण लागत खर्च र इजाजत प्राप्त (मेनपावर) कम्पनीको सेवा शुल्क समेत व्योहर्ने रोजगारदाता कम्पनीलाई सम्मान गर्ने र प्रोत्साहन गर्दै जाने ।
- श्रमिकको लागि भिषा र हवाई टिकट निःशुल्क दिने तर इजाजतवाला (मेनपावर) कम्पनीलाई सेवा शुल्क नदिने रोजगारदाता कम्पनीहरू पनि रहेका छन । त्यस्तो मागपत्र (भिषा) को हकमा इजाजतवाला (मेनपावर) कम्पनीले श्रमिकबाट व्यवहारिक लागत खर्च लिन पाईने नीतिगत व्यवस्था गर्ने ।
- रोजगारदाता कम्पनीले श्रमिकको लागि निःशुल्क भिषा दिने तर हवाई टिकट (जाने) नदिए पनि श्रमिक आफै टिकट काटेर रोजगारीमा पुग्ने प्रचलन भारत, पाकिस्तान, श्रीलंका, बंगलादेश, म्यानमार, अफ्रिकी मुलुकहरूमा रहेको छ । नेपाल सरकारले श्रमिक पठाउने दकोरिया र इजरायलमा पनि श्रमिक आफै टिकट काटेर गईरहेको हुदा रोजगारदाताले टिकट नदिएतापनि श्रमिक आफै टिकट काटेर जान इच्छुक भएमा रोजगारीमा जान दिने ।
- इजाजतवाला (मेनपावर) कम्पनीले प्रोफेसनल भिषा/काममा जाने श्रमिकको आधा महिनाको तलब, रिस्कल भिषा/ कामको हकमा एक महिनाको तलब, सेमी रिस्कल र अनरिस्कल भिषा/कामको हकमा दुई महिनाको लागत खर्च बापत तलब श्रमिकबाट लिन मिल्ने नीतिगत व्यवस्था गर्ने ।
- २०६४ सालको ऐनमा वैदेशिक रोजगारी सम्बन्धि कम्पनी खोल्नको लागि नगद धरौटि ७ लाख र २३ लाख बैंक ग्यारन्टी राख्नुपर्ने नियम थियो । २०७६ सालमा तत्कालिन सरकारले न्युनतम नगद धरौटि ५० लाख र बैंक ग्यारन्टी १ करोड ५० लाख राख्नुपर्ने नियम बनाउने निर्णय गर्ने क्रममा व्यवसायीको चर्को बिरोध रह्यो । व्यवसायीलाई ब्याज दिने सहमति गर्नु तर नियमावली २५(३)(४) मा गलात ब्याख्या गर्यो । राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय प्रचलन अनुसार उद्योग, कलकारखाना, कम्पनी खोल्नको लागि सामान्य नगद धरौटि भए पुग्ने व्यवस्था देखिन्छ । तसर्थ बैंक ग्यारन्टीलाई यथावत राखेर नगद धरौटिको नियम खारेज गर्न सके व्यवसायीको ब्याजको बोझ कम भएर वैदेशिक रोजगारमा जाने श्रमिकलाई आर्थिक भार कम गर्नसक्ने देखिएको हुँदा नगद धरौटिको नियम खारेज गर्नुपर्ने ।
- एजेन्ट पहिचान गर्ने । कुनै श्रमिक एजेन्ट मार्फत आवेदन दिन आएको खण्डमा इजाजतवाला कम्पनीले एजेन्टलाई श्रमिकबाट थप रकम असुलन बन्दै लगाई आफुले लिएको लागत शुल्कबाट एजेन्टलाई निश्चित रकम दिने ।
- एघार र बाह्र कक्षामा प्राविधिक शिक्षा (सिप सिकाउन) को अध्ययनका लागि सरकारले प्रदेश स्तरमा कलेज स्थापना गर्ने । हाल भईरहेको सरकार मातहतका प्राविधिक तालिम केन्द्रलाई प्राविधिक कलेजमा रूान्तरण गरी दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्ने ।
- उत्पादित दक्ष जनशक्ति वैदेशिक रोजगारीमा जान चाहन्छन् भने ति युवाहरूलाई बिना ब्याज ऋणको व्यवस्था गर्ने ।
- प्रदेश स्तरमा अन्तराष्ट्रिय स्तरको सिप परीक्षण केन्द्र स्थापना गरेर वैदेशिक रोजगारीबाट सिप सिकेर फर्किएका श्रमिकको सिप परिक्षण गरी निशुल्क प्रमाणपत्र लिने व्यवस्था गर्ने ।
- नेपाली श्रमिक लिने रोजगारदाता मुलुकहरूमा 'धन्यवाद' कार्यक्रम राख्ने । रोजगारदाता मुलुकको सरकार र रोजगारदाता संघ संगठन सँग सहकार्य सम्बन्ध बढाउन वैदेशिक रोजगार बोर्ड/नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघलाई जिम्मेवारी दिने ।
- मागपत्र प्रमाणिकरण दुतावास अनिवार्य गर्नु पर्नाको कारण नेपाली श्रमिकहरू आर्थिक भारमा परिरेको हुँदा २०६४ मा तयार गरेको दफा १५ (घ) लाई यथावत रूममा फर्काउने । चेम्बर वा नोटरी, वा श्रम सहचारीले प्रमाणिकरण गरे हुने । पुर्व स्वीकृति र अन्तिम स्वीकृति लिएका मागपत्र/श्रमिकको विवरण दुतावासलाई रेकर्ड राख्न सहज बनाउनको लागि फेमिस प्रणालीमा जोड्ने ।
- अन्तिम श्रम स्वीकृति, ऐनको दफा (१९) लाई बिषामा उल्लेख भएको पदको आधारमा वा रोजगारदाता कम्पनी वा इजाजतवाला (मेनपावर) ले प्रतिबद्धता जनाएको करारपत्रमा उल्लेख भएको पद, तलब र सेवा सुविधाको आधारमा श्रम स्वीकृति (निस्सा) दिने व्यवस्था गर्ने ।
- वैदेशिक रोजगार ऐन २०६४ को दफा ७५ (३) थप गरी श्रमिकको दायित्व तोक्ने । रोजगारदाता कम्पनीमा पुगेपछि भनिएको काम, तलब, सेवा सुविधा प्राप्त हुँदा पनि करार अवधि अगावै श्रमिक काम गर्न मन नलगनी वा आफ्नै कारण नेपाल फिर्ता हुन चाहेमा निज श्रमिकको लागि रोजगारदाता कम्पनीले त्यहाँको सरकारलाई भुक्तानी गरेको भिषा परमिट/वर्कपरमिट शुल्कको क्षतिपूर्ति र फर्कने हवाई टिकट श्रमिक आफै व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

अन्तमा, माथी उल्लेखित विषयहरूलाई तत्काल संशोधन/परिमार्जन गर्न सकेको खण्डमा वैदेशिक रोजगार व्यवसायी, व्यवसाय सम्मानित हुनेछन् । बाषिर्क करीब सात अर्ब राजस्व/कर वृद्धि भएर देशको अर्थतन्त्र बलियो बनेछ । नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघ नेपाल सरकार, श्रम रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयसँग सहकार्य गर्ने प्रतिबद्धता सहित हार्दिक अपिल गर्दछौं ।



भुवन सिं गुरुङ
अध्यक्ष

नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघ
सिफल काठमाडौं ।

सन्दर्भ: वैदेशिक रोजगार

विमानस्थलबाट ठगी नियन्त्रणको प्रयास

म्यानपावरलाई तिरेको यथार्थ रकम खुलाउँदैनन् श्रमिक

ममता थापा

काठमाडौं- त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा भेटिएकी सिन्धुलीकी जमुनामाया तामाङले आफू मलेसिया जान लागेको बताइन् । पहिलोपटक वैदेशिक रोजगारीमा जान लागेको बताउने उनी प्रोडक्सन अपरेटरको काममा जाँदै थिइन् । रोजगारीमा जाँदाको सबै खर्च कम्पनीले व्यहोरेकाले एक रूपैयाँ पनि तिर्न नपरेको उनको भनाइ थियो । 'जिरो कस्टमा जान लागेको हो । मेडिकलदेखि सबै कम्पनीले नै तिरेको छ । सबै खर्च जिरो हो । म्यानपावरले एक रूपैयाँ पनि मागेन,' उनले भनिन् ।

महोत्तरीका सन्तोषकुमार महारा कतार जाँदै थिए । लेबर कामका लागि जान लागेका उनको तलब एक हजार रियाल हुने भनिएको सुनाए । महाराले पनि आफू जाँदाको सबै खर्च म्यानपावरले तिर्निएको बताए ।



बताए । 'पैसा तिरेको छैन । फ्रि-भिसा, फ्रि-टिकटमा हो । सबै म्यानपावरले तिर्निएको, महाराले भने । सुरक्षा गार्डमा मलेसिया जान लागेका सर्लीहीका रामशरण महत धेरै वर्षदेखि बेरोजगार भएकाले वाध्यताले विदेश जान लागेको बताए । उनलाई सुरक्षा गार्डको तालिम कम्पनीले दिने भनिएको रहेछ । कति तिरिरे जान लाग्नुभयो ? भन्ने प्रभावको प्रश्नमा उनले पनि १० हजार रूपैयाँमात्रै हो भने । त्रिभुवन विमानस्थलमा

रहेको श्रम सहायता कक्षका अधिकृतले चार लाख रूपैयाँ बुझाएर १० हजार भनेको त होइन नि ? भन्दा उनी मज्जाले हाँसे । '१० हजारमात्र बुझाएको हो,' उनले हाँस्दै थिए, 'सबै यस्तै त भइरहेको छ नि । यहाँ बेरोजगार हुनुभन्दा जानैपथ्यो ।' त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा स्थापना भएको श्रम सहायता कक्षमा रोजगारीमा जाने श्रमिकलाई विभिन्न प्रश्न सोधिन्छ ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

उजुरी गर्न दिँदैनन् चासो

त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको श्रम सहायता तथा सूचना कक्षका अधिकृत भीम बस्नेतले श्रमिकहरूले म्यानपावरलाई १० हजार रूपैयाँमात्र तिरेको बताउने गरेको बताए । युवा, श्रम तथा रोजगार मन्त्रालयले श्रमिकले तिर्ने लागतको विषयमा अध्ययन गर्ने उद्देश्यले सञ्चालन गरेको सहायता कक्षमा रोजगारीमा जानेरै यथावत कुरा बताउन डराउने गरेको उनको भनाइ छ । फण्डे एक महिनादेखि विवरण संकलन गरिरहेका उनी हालसम्म केहीले मात्र संस्थालाई रकम तिरेको बताएको तर उजुरी गर्न भने नचाहेको बताए ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

हिन्दूकुश हिमालय क्षेत्रमा जलवायुजन्य विपद् बढ्दै



काठमाडौं- जलवायु परिवर्तनका कारण हिन्दूकुश हिमालय क्षेत्रमा जलवायुजन्य विपद्का घटना बढ्दै गइरहेका छन्। पछिल्लो तथ्यांकअनुसार यस क्षेत्रमा गत वर्षमा मात्रै १० ठूला विपद्का घटना भएका छन्। अन्तर्राष्ट्रिय एकीकृत पर्वतीय विकास केन्द्र (इसिमोड) का अनुसार हिन्दूकुश क्षेत्रका आठ देशमध्ये भारत, नेपाल, बंगलादेश र भुटानले सन् २०२५ मा १० भन्दा बढी ठूला विपद्का घटना सामना गरेका थिए। यसले उक्त क्षेत्रको विपद्सम्बन्धी जोखिमप्रतिको बढ्दो संवेदनशीलतालाई उजागर गरेको छ।

तथ्यांकले म्यानमार, पाकिस्तान र चीनमा पनि सन् २०२५ मा मनसुनजन्य बाढीको शृंखला देखिएको छ। जसले पूर्वाधार र जीविकोपार्जनमा व्यापक क्षति पुऱ्याएको उल्लेख गरेको छ। त्यस्तै, सन् २०२५ मा विश्वव्यापीरूपमा भएका विपद्मध्ये ठूलो हिस्सा एसियामा परेको थियो। यसको प्रभाव दक्षिण तथा पूर्वी एसियाका भाग समेटिएका हिन्दूकुश क्षेत्रमा पनि देखिएको छ।

उक्त तथ्यांकअनुसारले यस क्षेत्रका देशले सन् २०२४ मा मात्र यस्ता घटनाबाट छुट्टाई अमेरिकी डलरभन्दा बढी आर्थिक क्षति व्यहोरेका थिए। जसमा अधिकांश क्षति बाढी, पहिरो र आँधीजस्ता पानीजन्य विपद्सँग सम्बन्धित छन्। यो अवस्था सन् २०२५ मा पनि जारी रहनेछ। तीव्र मनसुनी वर्षाले बंगलादेश, भारत, नेपाल, पाकिस्तानलगायत हिन्दूकुश क्षेत्रका विभिन्न देशमा पटक-पटक बाढी र पहिरो निम्त्यायो। हिमताल विफोटजन्य बाढीजस्ता अन्य विपद्का घटना पनि केही स्थानमा रिपोर्ट गरिएका थिए। यस वर्षभरि क्षेत्रभर करिब १२ लाख नागरिक विस्थापित भए वा प्रत्यक्षरूपमा विपद्बाट प्रभावित भएको तथ्यांकमा उल्लेख छ।

इसिमोडका महानिर्देशक पेमा ग्याम्सोले हालका वर्षले पर्वतीय क्षेत्रमा बाढी, पहिरो तथा अन्य विपद् बढ्दो रूपमा देखिएको बताए। उनले भने, 'यसले घर, पूर्वाधार र अत्यावश्यक सेवामा हुने क्षतिलाई अफ बढाइरहेको छ।' यस क्षेत्रका

वित्तका उदाहरणमा सन् २०१२ मा उत्तराखण्डको केदारनाथ बाढी, भारतको सिक्किममा सन् २०२२ मा भएको दक्षिण ल्होका हिमताल विफोटजन्य बाढी, तथा नेपालमा सन् २०२१ मा आएको मेकम्ची बाढी समावेश छन्।

सन् १९९५ देखि २०२४ सम्मको दीर्घकालीन तथ्यांकले भने सन् २०१२ पछि हिन्दूकुश हिमालय क्षेत्रमा विपद्का कारण हुने मृत्युदर र प्रभावित नागरिकको संख्यामा कमी आएको देखाएको छ। विश्लेषकहरूले पूर्वतयारी र प्रारम्भिक चेतावनी प्रणालीमा सुधार यसको कारण हुनसक्ने उल्लेख गरेका छन्।

जलविज्ञ मनिष श्रेष्ठले विपद्का घटना बढ्नु चिन्ताजनक भए पनि सन् २०१२ पछिको प्रवृत्तिले यस क्षेत्रमा विपद्बाट बर्सेन कम नागरिक प्रभावित भइरहेको संकेत गरेको उल्लेख गरे। 'यसले

हिन्दूकुश क्षेत्रका केही भागमा राम्रो जलवायु सेवा र पूर्वतयारीलाई प्रतिबिम्बित गर्न सक्छ,' उनले भने, 'जोखिम निरन्तर बढिरहेकाले पूर्वतयारी र योजनामा निरन्तर लगानी आवश्यक छ।'

नेपालको पूर्वी क्षेत्रमा सन् २०२४ मा खाँदो नदी किनारमा रहेको बाढी प्रारम्भिक चेतावनी प्रणालीबाट जारी गरिएको सूचनाले तल्लो तटीय क्षेत्रमा बसोबास गर्ने करिब ६० हजार नागरिकलाई सचेत गराउन र सुरक्षित स्थानमा सार्न सहयोग गरेको थियो।

इसिमोडका जलविभाग प्रमुख नीरा श्रेष्ठ प्रधानले आफूहरूले बाढी प्रारम्भिक चेतावनी प्रणालीबाट समुदायको अपनत्व र सहभागिताका लागि निरन्तर पैरवी गर्दै आएको बताइन्। 'यी प्रणाली कमलागतका छन्, लगभग वास्तविक समयमा सूचना प्रदान गर्नु र तिनको सञ्चालन तथा मर्मतका लागि सीमित बजेटमात्र आवश्यक पर्छ,' उनले भनिन्, 'अफ महत्वपूर्ण कुरा, यस्ता प्रणालीहरूले पटक-पटक प्रमाणित गरेका छन् कि स्थानीय नेतृत्वमा गरिने अनुकूलनका लागि स्थानीय आवश्यकता र सन्दर्भअनुसारका समाधान आवश्यक हुन्छन्।'

विशेषज्ज्ञले जलवायु परिवर्तनले मौसमका ढाँचामा परिवर्तन ल्याउँदै चरम घटनाको आवृत्ति र तीव्रता बढाइरहेकाले आगामी वर्षमा बहुविपद् जोखिम अफ बढ्ने सम्भावना रहेको चेतावनीसमेत दिएका छन्। हिन्दूकुश हिमालय क्षेत्र एसियाभर तीन हजार ५०० किलोमिटर क्षेत्रमा फैलिएको छ। यसमा अफगानिस्तान, बंगलादेश, भुटान, चीन, भारत, म्यानमार, नेपाल र पाकिस्तान गरी आठ देश समेटिन्छन्। उच्च हिमाली पर्वतशृंखला, मध्यपहाडी क्षेत्र तथा तराई-मैदान समावेश भएको यो क्षेत्र करिब दुई अर्ब नागरिकको खाद्य, पानी र ऊर्जा सुरक्षाका लागि अत्यन्त महत्वपूर्ण छ। यो क्षेत्र असंख्य दुर्लभ तथा अपरिवर्तनीय जीवजन्तु र वनस्पतिको वासस्थान पनि हो। यो क्षेत्र जलवायु परिवर्तन, प्रदूषण तथा जैविक विविधताको क्षतिले अत्यधिक जोखिममा छ। रासस

चीन सरकारको सहयोगमा रसुवामा आवासीय विद्यालय निर्माण

रसुवा (प्रस)- मित्रराष्ट्र चीन सरकारको सहयोगमा रसुवाको कालिकास्थान-५ स्थित जिवाँजवेमा नीलकण्ठ नमूना आवासीय माध्यमिक विद्यालय भवन निर्माणको काम ६५ प्रतिशत पूरा भएको छ।

चिनियाँ प्राविधिक तथा कामकादकारको प्रत्यक्ष संलग्नतामा तीव्र गतिमा निर्माण भइरहेको सुविधासम्पन्न एवं भूकम्प प्रतिरोधी सो भवनको शिलान्यास २०८१ साल कात्तिकमा भएको थियो। विद्यालयका प्रधानाध्यापक नारायणप्रसाद देवकोटाका अनुसार भवन निर्माणका लागि केही सामग्री चीनतर्फबाट फिकाइएको र गिट्टी-बालुवालगायतका सामग्री स्थानीय खोलानदीबाट ल्याएको, भवन निर्माण प्रक्रियामा केही स्थानीयवाहेक चिनियाँपक्ष नै खटेको, अहिले पिलार तथा ढलानको काम सम्पन्न भएको तथा प्लास्टरलगायतका काम भइरहेको र आगामी कात्तिक महिनाभित्र भवन हस्तान्तरण गर्ने तयारीसहित निर्माण कार्य तीव्र गतिमा अघि बढिरहेको छ।

नवनिर्मित विद्यालय भवनमा सानाठूला गरी ६० वटा कक्षा कोठा रहेको र घघावट हिँडेर विद्यालय आउन नभ्याउने विद्यार्थीलाई लक्षित गरी करिब १५० क्षमताको आवासीय भवन निर्माण भइरहेको प्रधानाध्यापक देवकोटाले जानकारी दिए। विद्यालय व्यवस्थापन समिति कार्यवाहक अध्यक्ष लोकनाथ पौडेलले २०७२ सालको गाँडा भूकम्पका कारण सो विद्यालयमा क्षति पुगेपछि अस्थायी प्रकृतिको भवनमा पठनपाठन हुँदै आएको र विधेपगरी चिसोको समयमा विद्यार्थी विरामी हुनेगरेको अवस्थामा नवनिर्मित सुविधासम्पन्न सो भवनबाट स्थानीय विद्यार्थीले अपेक्षा गरेभन्दा बढी राहत पाउने भएसँगै आमअभिभावकमा खुसी छाएको स्पष्ट गरे।

वि.सं. २०२१ मा स्वर्गीय चूडामणि पौडेल, गोविन्दप्रसाद देवकोटा, डिल्लीराज देवकोटा र देवदत्त पौडेल तथा शिवप्रसाद देवकोटा, फरेन्द्रप्रसाद देवकोटासमेतका विद्यार्थीको सक्रियतामा स्थापना भएको सो विद्यालय २०२५ सालमा निम्न माध्यमिक र २०५८ सालमा माध्यमिक तहमा स्तरोन्नति भएको ज्येष्ठ नागरिक रुद्रनारायण देवकोटाले जानकारी दिए। हाल सो विद्यालयमा ३५० विद्यार्थी अध्ययनरत छन्।

त्रिविको निमित्त उपकुलपतिमा प्राडा बज्राचार्य



डीनकोसमेत कार्य गर्नेगरी उनलाई निमित्त उपकुलपतिको जिम्मेवारी तोकिएको हो। जिम्मेवारी प्राप्त गरेसँगै बज्राचार्यले कीर्तिपुरस्थित उपकुलपतिको कार्यालयमा पदबहाली गरेको त्रिविले जनाएको छ। सार्वजनिक निकायका पदाधिकारीको पदमुक्तिसम्बन्धी विशेष अध्यादेश जारी हुने अघिल्लो दिन विश्वविद्यालयका उपकुलपति प्राडा दीपक अर्वालले राजीनामा दिएका थिए। सरकारले त्रिविसहित सुशीलबहादुर बज्राचार्यलाई दिइएको छ। प्रधानमन्त्री एवं विश्वविद्यालयका कुलपति बालेन्द्र शाहले विहीवार गरेको निर्णयानुसार त्रिभुवन विश्वविद्यालयको रिक्त उपकुलपति पदमा दैनिक कार्य सञ्चालन गर्न इञ्जिनियरिङ अध्ययन संस्थानको

तिजी पर्वले लोमान्थाडमा बढ्यो पर्यटक चहलपहल

आयोजना (एक्याप)ले जनाएको छ। तिब्बती संस्कृति भल्कनेले करिब ६०० वर्ष पुरानो तिजी ३५० जना विदेशी पर्यटकले अभिरूचिपूर्वक अवलोकन गरेका एक्याप प्रमुख उमेश पौडेलले जानकारी दिए। यो पर्वका अवसरमा सुख शान्तिको कामना गर्दै बुधवारदेखि बौद्ध भिक्षुहरूले पाठपूजा गरिरहेका छन्। साथै, स्थानीयले नृत्य पनि प्रस्तुत गर्ने परम्परा छ। तिजीमा स्वदेशी पर्यटक पनि उल्लेख्य रूपमा आउने गरेका छन्। रासस

युएडमा रोजगार कम्पनी: DAWOOD & SHAHBAZ TECHNICAL SERVICES LLC
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 342037
 चराली नं. ६०२५५३८८

क्र.सं.	कामदारको पद	मात्र संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिमास काम गर्ने दिन	हालमा काम गर्ने दिन	काम गर्ने ठाउँ	काम गर्ने समय
1.	Asst. Steel Fixer	1	1500	६२.५५९३	५	५	५	५
2.	Carpenter	1	0	1500	६२.५५९३	५	५	५
3.	Construction Labourers	1	0	1000	४५.६८६	५	५	५
4.	Plumber	1	0	1500	६२.५५९३	५	५	५
5.	Tile Setter	1	0	1500	६२.५५९३	५	५	५

अन्तर्राष्ट्रिय हल्ले स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (22nd May 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: RIYADAH INTERNATIONAL TRADING COMPANY
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 342042
 चराली नं. ६०२५५३९६

क्र.सं.	कामदारको पद	मात्र संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिमास काम गर्ने दिन	हालमा काम गर्ने दिन	काम गर्ने ठाउँ	काम गर्ने समय
1.	Car Driver	1	1500	६५.६८६	५	५	५	५
2.	Office and Facility Cleaner	5	0	1200	४८.६८६	५	५	५

अन्तर्राष्ट्रिय हल्ले स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (22nd May 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: JBR ASSOCIATES PVT. LTD.
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 342042
 चराली नं. ६०२५५३९६

कम्पनी: M & R MANUFACTURING SDN BHD
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 342203
 चराली नं. ६०२५५३९६

क्र.सं.	कामदारको पद	मात्र संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिमास काम गर्ने दिन	हालमा काम गर्ने दिन	काम गर्ने ठाउँ	काम गर्ने समय
1.	Operator Machine	५७	0	1700	६६.२८५	५	५	५

अन्तर्राष्ट्रिय हल्ले स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (22nd May 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: PNE ELECTRIC SDN BHD
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 342204
 चराली नं. ६०२५५३९६

क्र.सं.	कामदारको पद	मात्र संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिमास काम गर्ने दिन	हालमा काम गर्ने दिन	काम गर्ने ठाउँ	काम गर्ने समय
1.	Operator Machine	20	32	1700	६६.२८५	५	५	५

अन्तर्राष्ट्रिय हल्ले स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (22nd May 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: MINAWA RECRUITMENT H.R. PVT LTD
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 342204
 चराली नं. ६०२५५३९६

साउदीमा रोजगार कम्पनी: ROAD PAINT INDUSTRIES
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 342040
 चराली नं. ६०२५५३९६

क्र.सं.	कामदारको पद	मात्र संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिमास काम गर्ने दिन	हालमा काम गर्ने दिन	काम गर्ने ठाउँ	काम गर्ने समय
1.	Manufacturing Worker	1	0	1000	४०.६८६	५	५	५

अन्तर्राष्ट्रिय हल्ले स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (22nd May 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: RIYADAH INTERNATIONAL TRADING COMPANY
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 342042
 चराली नं. ६०२५५३९६

क्र.सं.	कामदारको पद	मात्र संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिमास काम गर्ने दिन	हालमा काम गर्ने दिन	काम गर्ने ठाउँ	काम गर्ने समय
1.	Car Driver	1	1500	६५.६८६	५	५	५	५
2.	Office and Facility Cleaner	5	0	1200	४८.६८६	५	५	५

अन्तर्राष्ट्रिय हल्ले स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (22nd May 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: JBR ASSOCIATES PVT. LTD.
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 342042
 चराली नं. ६०२५५३९६

मलेसियामा रोजगार कम्पनी: M & R MANUFACTURING SDN BHD
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 342203
 चराली नं. ६०२५५३९६

क्र.सं.	कामदारको पद	मात्र संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिमास काम गर्ने दिन	हालमा काम गर्ने दिन	काम गर्ने ठाउँ	काम गर्ने समय
1.	Operator Machine	५७	0	1700	६६.२८५	५	५	५

अन्तर्राष्ट्रिय हल्ले स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (22nd May 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: PNE ELECTRIC SDN BHD
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 342204
 चराली नं. ६०२५५३९६

क्र.सं.	कामदारको पद	मात्र संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिमास काम गर्ने दिन	हालमा काम गर्ने दिन	काम गर्ने ठाउँ	काम गर्ने समय
1.	Operator Machine	20	32	1700	६६.२८५	५	५	५

अन्तर्राष्ट्रिय हल्ले स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (22nd May 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: MINAWA RECRUITMENT H.R. PVT LTD
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 342204
 चराली नं. ६०२५५३९६

युएडमा रोजगार कम्पनी: NATIONAL CATERING COMPANY LIMITED-WLL
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 342044
 चराली नं. ६०२५५३९६

क्र.सं.	कामदारको पद	मात्र संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिमास काम गर्ने दिन	हालमा काम गर्ने दिन	काम गर्ने ठाउँ	काम गर्ने समय
1.	Cleaners Male	22	0	1000	४५.६८६	५	५	५
2.	Waiter (Male)	22	0	1200	५०.६८६	५	५	५

अन्तर्राष्ट्रिय हल्ले स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (22nd May 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: FURSAN SECURITY SERVICES L.L.C
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 335745
 चराली नं. ६०२५५३९६

क्र.सं.	कामदारको पद	मात्र संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिमास काम गर्ने दिन	हालमा काम गर्ने दिन	काम गर्ने ठाउँ	काम गर्ने समय
1.	Female Security Guards-PSBD	0	7	2000	८३.३५०	५	५	५
2.	Male Security Guard-PSBD	91	0	2000	८३.३५०	५	५	५

अन्तर्राष्ट्रिय हल्ले स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (22nd May 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: I.M.G. Nepal Pvt. Ltd.
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 342044
 चराली नं. ६०२५५३९६

कुवेतमा रोजगार कम्पनी: SWEETY NATIONAL GENERAL CONTRACTING COMPANY FOR BUILDINGS
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 334593
 चराली नं. ६०२५५३९६

क्र.सं.	कामदारको पद	मात्र संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिमास काम गर्ने दिन	हालमा काम गर्ने दिन	काम गर्ने ठाउँ	काम गर्ने समय
1.	Cleaners (Indoor)	0	15	100	४८.६८६	५	५	५
2.	OFFICE ASSISTANT	0	2	150	४८.६८६	५	५	५

अन्तर्राष्ट्रिय हल्ले स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (22nd May 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: Omega International Pvt. Ltd.
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 334593
 चराली नं. ६०२५५३९६

ओमनामा रोजगार कम्पनी: AAISHA AL MAQBALI TRADING
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 342140
 चराली नं. ६०२५५३९६

क्र.सं.	कामदारको पद	मात्र संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिमास काम गर्ने दिन	हालमा काम गर्ने दिन	काम गर्ने ठाउँ	काम गर्ने समय
1.	Cosmetics SalesLadies	0	1	180	७५.६८६	५	५	५

अन्तर्राष्ट्रिय हल्ले स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (22nd May 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: DREAMLAND MANAGEMENT PVT.LTD.
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 342140
 चराली नं. ६०२५५३९६

कुवेतमा रोजगार कम्पनी: EAST INTERNATIONAL RESTAURANT COMPANY/ Faisal Jassim Al-Omar and his partner
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 342055
 चराली नं. ६०२५५३९६

क्र.सं.	कामदारको पद	मात्र संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिमास काम गर्ने दिन	हालमा काम गर्ने दिन	काम गर्ने ठाउँ	काम गर्ने समय
1.	Barista	10	0	125	६२.०८६	५	५	५
2.	Cleaner Indoor	5	0	85	४२.५८६	५	५	५
3.	Commis III	10	0	130	६४.५८६	५	५	५

अन्तर्राष्ट्रिय हल्ले स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (22nd May 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: Saudi Nepal Recruitment Agency Pvt. Ltd.
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 342055
 चराली नं. ६०२५५३९६

बहराइन/युएड/ओमनामा रोजगार कम्पनी: NAIL D IT
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 342060
 चराली नं. ६०२५५३९६

क्र.सं.	कामदारको पद	मात्र संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिमास काम गर्ने दिन	हालमा काम गर्ने दिन	काम गर्ने ठाउँ	काम गर्ने समय
1.	Beautician	0	4	150	६०.२८५	५	५	५

अन्तर्राष्ट्रिय हल्ले स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (22nd May 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: NEVA SALON
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 342111
 चराली नं. ६०२५५३९६

क्र.सं.	कामदारको पद	मात्र संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिमास काम गर्ने दिन	हालमा काम गर्ने दिन	काम गर्ने ठाउँ	काम गर्ने समय
1.	Cleaners Female	0	1	1500	६२.५९०	५	५	५

अन्तर्राष्ट्रिय हल्ले स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (22nd May 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: NABAN AL DHAHIRA MODERN TRADING EST
 पुरा सल्लाही मिति: २०८३/०५/३०
 LT. No. 342064
 चराली नं. ६०२५५३९६

क्र.सं.	कामदारको पद	मात्र संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिमास काम गर्ने दिन	हालमा काम गर्ने दिन	काम गर्ने ठाउँ	काम गर्ने समय
1.	General Beautician	0	2	170	६५.६८६	५	५	५

अन्तर्राष्ट्रिय हल्ले स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८३ जेठ

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

प्रधानमन्त्री संसदप्रति

उत्तरदायी बन

सदनमा सरकारको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरेका प्रधानमन्त्री वल्लभ शाह जवाफ दिन भने पुगेनन् । बुधबार र बिहीबार प्रतिपक्षी दलले देशको प्रधानमन्त्रीबाट आफ्नो प्रश्नको उत्तर खोजे । तर दुई तिहाई निकट राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीले प्रधानमन्त्री शाहलाई सदनमा उपस्थित गराएनन् ।

शाहको साटोमा अर्थमन्त्री स्वर्णिम वाग्लेलाई जवाफ दिन लगाएर रास्वपाले झार टार्ने काम गरे । प्रधानमन्त्रीले नभ्याएको अवस्थामा उनले तोकिएको मन्त्रीले जवाफ दिन सक्ने प्रावधान रहे पनि प्रधानमन्त्री के मा व्यस्त छन् भन्ने विषय रास्वपाले उल्लेख गरेको छैन ।

नीति तथा कार्यक्रमकै समयमा प्रधानमन्त्री शाहले सदन बन्क गरेका थिए । यसरी जननिर्वाचन संस्थालाई प्रधानमन्त्री शाहले अपमान गर्दै संसदीय व्यवस्थाप्रति वितृष्णा सिर्जना गर्ने काम अघि बढाएको देखिन्छ । यता सदनलाई नमान्ने, अर्कोतिर आफ्नो सचिवालयमार्फत व्यवसायीमाथि धरपकड शुरू गरेर सरकार तानाशाही शैलीमा अघि बढेको छ । एक प्रकारले भन्दा अहिले देशको आर्थिक संकट गहिरो छ । वैदेशिक रोजगारीमा पुगेकाहरूलाई इरान-इजरायल युद्धको असरले प्रभावित बनाएको छ । उनीहरू अहिले कामबाट निकालिएका छन् । यस्तो अवस्थामा लगानीको वातावरण बनाउनुपर्नेमा व्यवसायीमाथि धरपकड शुरू गरेको छ ।

मुख्य समायोजनमा सरकारले पटकै ध्यान दिएको छैन । विश्व बजारमा पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य घट्टा यहाँ स्वचालित मूल्यअनुसार मूल्य घटेको छैन । यही मौका छोपी सार्वजनिक यातायातको भाडादर बढाएको सरकारले घटाउने सुरसार गरेको छैन । निर्माण सामग्रीको मूल्य आकासिँदा अहिले निर्माण क्षेत्र आन्दोलित छ । घरजग्गा कारोबार ठप्प छ । सहकारी क्षेत्रमा ऋण लिएकाहरूको नाम धमाधम सार्वजनिक गरी सरकारले ऋण लिनेलाई अपराधी करार गर्ने काम गरिरहेको छ ।

देश जर्जर अवस्थामा पुग्ने लाग्दा प्रधानमन्त्री शाहले केही गर्न सकेका छैनन् । यस्तो अवस्थामा संसदमार्फत भएपछि आश्वासन दिनुपर्ने हो । तर शाहले पुरानै दलका नेताको शैलीमा संसदलाई वेवास्ता गरेका छन् । कुनैबेला नेपाली कांग्रेसबाट प्रधानमन्त्री भएका शेरबहादुर देउवा कयोपटक संवैधानिक परिषद् नगएर राज्यको विभिन्न आयोगमा हुनुपर्ने नियुक्ती रोकेर राज्य सञ्चालनमै असर पुऱ्याउँथे । सदनमा जान अटेर गर्थे । एमाले अध्यक्ष बनेर पटकपटक प्रधानमन्त्री बनेका केपी शर्मा ओली सांसदहरूलाई गन्दैथे । राज्य सञ्चालनमा अटेरो भएको भन्दै पटकपटक संसद नै विघटनसमेत गरेका थिए ओलीले ।

ओली र देउवा अहिले जनताबाट लखेटिएका छन् । संसदप्रति अनुत्तरदायी बन्दाको परिणामा देउवा ओलीले भोगिरहेका छन् । वल्लभ शाह ओली देउवाकै पिछिल्लो भेरियन्टजस्तै देखिन थालेको छ । जनताको आवाज बोल्ने थलो संसदप्रति उत्तरदायी नबने नयाँ प्रधानमन्त्रीको पनि ओली देउवाकै हालत हुन बेर लाग्दैन । त्यसैले बेलेमा सचेत बनौं ।



मनोहर कार्की

नेपाली मजदुर तथा श्रमजीवी वर्गको हित प्रवर्द्धन, रोजगारीको सुरक्षा र हक अधिकारको संरक्षणका लागि लोकतान्त्रिक सरकारले प्राथमिक दायित्व महसुस गर्नुपर्ने हो तर व्यवहारमा त्यसको कुनै छनक पाइएको छैन । व्यवहारलाई ऊर्जाशील र नीतिगत कार्यक्रममा समेटनुपर्ने । सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रम, रोजगारीको ग्यारेण्टीको कार्यक्रम, युवा स्वरोजगार तथा उद्यमशीलता कार्यक्रम, वैदेशिक रोजगारीमा गएका युवाको रगत र पसिनाको सुरक्षा र सम्मान तथा आकर्षक वेतन, समान काम समान ज्यालाको मापदण्डको ग्यारेण्टी, भनाइका आकर्षक पुलिन्दा मात्र नबोडेर कार्यान्वयन तहमा परिणाममुखी देखिनुपर्ने ।



विश्वका मजदुर तथा श्रमजीवी वर्गका जनताको अधिकार र हितको प्रवर्द्धनका लागि मे दिवसलाई लिइने र संस्मरण गर्ने गरिन्छ । अन्तर्राष्ट्रिय श्रमिक दिवस, मजदुर दिवस जे नाम दिए पनि यस दिवसको सार्वभूमिकता र उपादेयता तामा श्रमजीवी वर्गको अधिकारका लागि तिनै मजदुर श्रमजीवीले वर्गीय हित र अधिकारको नैसर्गिक लडाइँको संस्मरण र भएका उपलब्धिहरूको संस्थागत गर्ने दिनका रूपमा लिन सकिन्छ । मेसिन औजार, हलो, कुटो, कोदालो र आरनजस्ता कार्य गर्ने शिल्पीवर्गको पेसागत हित, अधिकारको प्रवर्द्धन र राज्यको नीतिगत हेराइ र सोचाइमा तामा श्रमजीवी वर्गको उत्थानमा सहकार्य र सहअस्तित्वको वातावरण निर्माणमा सम्बद्ध पक्षको ध्यान पुऱ्युपर्दछ भनी पैरवी, बहस सधैं भएका छन् । तर यस्ता वर्गको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक पक्ष सधैं निरीह रहिरहनु विडम्बनापूर्ण नै छ ।

विकास र जनजीविकाका सबाल, श्रमजीवी तथा गरिबाने-हुँदा खाने वर्गका जनताका आशा भरोसालाई राज्य र सरोकारवाला गम्भीरताका साथ नलिइनु खेदजनक छ । विशेषतः किसान तथा श्रमिकका कामको प्रत्याभूति, कार्यक्षेत्रमा सुरक्षा र स्थानीयस्तरमा रोजगारी र व्यावसायिक वातावरण निर्माणलाई प्राथमिकतामा राखेर अहिलेको सरकारले कार्य गर्ने र परिणाममुखी छनक दिने छ भन्ने अपेक्षासम्म गर्न सकिन्छ ।

स्थानीयस्तरमा रोजगारी तथा हाम्रा सीप, दक्षता र सामग्रीको प्रयोग गरी रैथाने व्यवसाय र उद्यमशीलतालाई अघि बढाउने नीति तथा कार्यक्रम आवश्यकता हो । कृषि, सामुदायिक वन, लघु व्यवसाय, ग्रामीण पर्यटन तथा पर्यावरणलाई एकसाथ एकीकृत कार्यक्रममा लैजान सकिन्छ । सोच र नीति स्थानीयता र रैथाने सीप र उद्यमी लक्षित हुन सकेमा हजारौंको संख्यामा रोजगारीका लागि विदेश पलायनको चापलाई थपन सकिन्छो कि ? हाम्रो योजना र नीति श्रमिकमैत्री र किसानमैत्री बनाउन सकिएमा संघीयता र स्थानीय सरकारले सार्थकता पाउने छ । हाम्रा उर्वरभूमि वञ्जर बन्ने अनि रोजगारीका लागि दिनहुँ सयौंका संख्यामा युवा विदेश जाने प्रवृत्तिको अन्त्यका लागि सरकार र सरोकारवालाको गम्भीर चासो पुऱ्युपर्दछ । कृषि, उद्योग, पर्यटन र पर्यावरणीय स्वच्छ, व्यावसायिक वातावरण बनाउने खालका ठोस, परिणाममुखी र रोजगारसँगै मुलुकको कूल ग्राहस्थ उत्पादनमा टेवा पुऱ्याउनेखालका विकास र निर्माणका कार्य जनअपेक्षा हो । यसको सम्बोधन हालको सरकारले कति गर्ला ? प्रतीक्षाको विषय नै छ ।

मजदुर आन्दोलन र नेपालको राजनीतिक क्षेत्रमा यस आन्दोलनको आफ्नै मौलिक पहिचान छ । सर्वप्रथम वि.सं. २००४ सालको विराटनगर मजदुर आन्दोलन नेपालको मजदुर आन्दोलनको इतिहासमा विशेष महत्त्व राख्दछ । नेपालका लोकतान्त्रिक आन्दोलनका शिखर व्यक्तित्व गिरिजाप्रसाद कोइरालाले नेतृत्वमा विराटनगर जुट मिलका मजदुरहरूले वर्गीय हित तथा पेसागत सुरक्षाको माग राखी अघि बढाएको आन्दोलन नेपालको मजदुर आन्दोलनको इतिहासको पहिलो संस्थागत आन्दोलन हो । साँचो अर्थमा गिरिजाप्रसाद कोइरालाको राजनीतिक पदार्पण विराटनगरको जुट मिलबाट सुरु भएको ऐतिहासिक विराटनगर जुटमिल मजदुर आन्दोलन नै हो । यस आन्दोलनमा नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनका अर्का शिखर व्यक्तित्व मनमोहन अधिकारी, तारिणीप्रसाद कोइरालालगायतको योगदान उल्लेख्य छ ।

यसै सन्दर्भमा वि.सं. २००७ सालको प्रजातान्त्रिक आन्दोलनको ऐतिहासिक पृष्ठभूमिको एक महत्त्वपूर्ण पाटाका रूपमा विराटनगर मजदुर आन्दोलन रहेको कुरामा कसैको दुई मत नरहला । जिपी कोइराला अनि मनमोहन अधिकारीजस्ता नेपाली राजनीतिक शिखर व्यक्तित्वहरूको राजनीतिक यात्रा सशक्त मजदुर नेताकै रूपमा उदय हुनुमा जुटमिल मजदुर

आन्दोलन नै हो ।

नेपालको राजनीतिक आन्दोलन, परिवर्तन तथा लोकतन्त्रको पुनर्स्थापनाका लागि विभिन्न कालखण्डमा भएका आन्दोलनमा नेपालका पेसाकर्मी श्रमजीवी तथा मजदुरहरूको योगदान निकै महत्त्वको छ । वि.सं. २००७ सालको प्रजातान्त्रिक आन्दोलन होस् या २०४६ सालको बहुदलीय व्यवस्थाको पुनर्स्थापनाका लागि भएको जनआन्दोलन, त्यस्तै २०६२/६३ को गणतान्त्रिक लोकतन्त्रको स्थापनाका लागि भएको जनआन्दोलनमा श्रमजीवी मजदुर वर्गको सक्रिय सहभागिता रहेको हो । जसको परिणामस्वरूप नेपालको राजनीतिक परिवर्तन सम्भव भयो । सामाजिक आर्थिक रूपान्तरणका दिशामा देश अग्रगण्यमा छ ।

नेपालको संविधान २०७२ को भाग तीनमा व्यवस्था भएको मौलिक हकअन्तर्गत धारा ३३ मा रोजगारीको हक तथा धारा ३४ मा श्रमसम्बन्धी हकलाई महत्त्वका साथ ग्रहण गरिएको छ । रोजगारीको हक र रोजगारी छनोटसम्बन्धी हकको प्रत्याभूति भएको पाइन्छ । साथै, श्रमिकलाई उचित पारिश्रमिक, सुविधा तथा योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा, कानूनबमोजिम ट्रेड युनियन खोल्ने, सहभागी हुने तथा सामूहिक सौदावाजीको हकलाई मुखरित गरेको छ । यसको कार्यान्वयनपक्षलाई प्रभावकारी र श्रमिकमैत्री बनाउनु थप चुनौती छ ।

श्रमजीवी र मजदुर वर्गको अधिकार र पेसागत हितको संरक्षण, प्रवर्द्धन र रोजगारीको पूर्णप्रत्याभूति संस्थागत गर्ने अभियानको थालनीका रूपमा मई दिवसलाई लिइन्छ । श्रमजीवी वर्गको श्रमको मूल्य र राज्यशक्तिबाट उचित सम्मानको संस्थागत र व्यवहारमा कदर सोपानको सन्देशले विशेष महत्त्व राख्दछ । मजदुर आन्दोलन र श्रमजीवी वर्गको हितको उन्नयनका लागि विश्वका मजदुर एक होऔं भन्ने उद्घोषका साथ विश्वमा राजनीतिक कान्ति र उन्मुक्तिका उभारहरू विभिन्न कालखण्ड र समयक्रममा अघि बढ्दै मजदुर आन्दोलनले संस्थागत र सारभूत मान्यता प्राप्त गर्थे । राजनीतिक आन्दोलन, परिवर्तनका संवाहकका रूपमा श्रमजीवी मजदुर वर्गको अहम् भूमिका रहेको ऐतिहासिक पृष्ठभूमिलाई आजको सन्दर्भमा अहम् महत्त्वका रूपमा लिनुपर्दछ । यसै सन्दर्भमा अमेरिकी मजदुर आन्दोलन, पेरिस कम्युनिस्ट ऐतिहासिक आन्दोलनमा मजदुर तथा श्रमजीवी वर्गको अग्रणी भूमिका रहेको कुरा ऐतिहासिक यथार्थपरक छ । श्रमको अतिरिक्त मूल्यका सिद्धान्त अर्थशास्त्र र राजनीतिक विद्याको अन्तर्गत अहम् भूमिका रहेको श्रमजीवी वर्ग र तिनका अग्रवाले बकालत गरे, नीति निर्माता र राज्य सञ्चालनले परिपालनाको प्रयास निरन्तर गरे ।

अमेरिकी इतिहासको एक महत्त्वपूर्ण घटनाक्रमका रूपमा मजदुर आन्दोलनलाई लिइन्छ । जसै हामी मजदुर आन्दोलन र मे कान्तिको कुरा गर्छौं, त्यसको पृष्ठभूमिमा मजदुर वर्गको हित र सुरक्षाको प्रत्याभूतिका यावत् तथ्य तथा घटनाक्रमको आफैँमा महत्त्व छ । सन् १८८६ मे १ को त्यो ऐतिहासिक दिन अमेरिकाको शिकागो सहरमा त्यहाँको आमहडतालमा लाखौं श्रमजीवी मजदुर वर्ग पेसागत हितको प्रवर्द्धन, कामको सुरक्षा, यथोचित मनोरञ्जनको आवश्यकतालागायतका मागहरू राखी सडकमा आन्दोलनको उद्घोष गरे ।

न्यूनतम आठ घण्टाको काम, आठ घण्टाको आराम र आठ घण्टाको मनोरञ्जनको मागसहित शिकागोका सडकमा स्वःस्फूर्तरूपमा उर्लिएको श्रमिक सागरमा सरकारी सुरक्षाकर्मीले धोर धरपकड र दमनको ताण्डव नृत्य छरपट देखायो । यसै त सन् १८८६ को मे १४ का दिन निहत्था पेसाकर्मी मजदुर आन्दोलनमा सरकारी क्रूर दमनको परिणतिको रूपमा गोली चलाइँदा जना निहत्था प्रदर्शनकारीहरूको मृत्यु भयो भने दर्जनौं घाइते भए । शिकागो सहरबाट सुरु भएको मजदुर तथा श्रमजीवी वर्गको आन्दोलन शनैः अमेरिकाका

विभिन्न सहरमा फैलियो ।

आन्दोलन निरन्तर चार वर्षसम्म अघि बढेपछि तात्कालिक अमेरिकी सरकार आन्दोलनकारी मजदुरहरूको मागलाई सम्बोधन गर्न सकारात्मक भयो र आठ घण्टाको कार्य समयलागायतका अन्य विभिन्न मागलाई सम्बोधन गर्ने कानून निर्माणमा सहमत भयो । १ मेका दिनलाई मजदुर दिवसका रूपमा मनाउने अभियानको सारका रूपमा सन् १८९० मा सर्वहारा क्रान्तिका एक नायक फ्रेडरिख एगोल्सको नेतृत्वमा दोस्रो कम्युनिस्ट इन्टरनेसनलको सम्मेलनको सारमा मे १, १८९० देखि विधिवतरूपमा मे दिवसको थालनी भएको पनि पाइन्छ । मूलतः मजदुर वर्गको आधारभूत मौलिक अधिकारको आवश्यकता बोधको विस्मृत हुनुपर्छ । श्रमजीवी र सीमान्तकृत जनताको सामाजिक आर्थिक रूपान्तरण र मानवअधिकारको प्रत्याभूतिको अभियान हो ।

मानवअधिकारको विश्वव्यापी घोषणापत्र १९४८, को धारा २३ र धारा २४ मा स्पष्टरूपमा मानवअधिकार र श्रमजीवी वर्गको हक अधिकारको प्रत्याभूत गरिएको छ । यस घोषणापत्रको धारा २३(१) मा व्यवस्था भएअनुसार प्रत्येक व्यक्तिलाई कार्य गर्ने, रोजगारीको स्वतन्त्र छनोट, आफू सुहाउँदो कार्य अवस्थाको तथा बेरोजगारीविरुद्ध सुरक्षाको अधिकार छ । धारा २३(२) मा प्रत्येक व्यक्तिको विनाभेदभाव समान कार्यका लागि समान ज्याला तलब पाउने अधिकार छ भन्ने उल्लेख छ । धारा २३(४) को प्रावधानअनुसार प्रत्येक व्यक्तिलाई निजको हितको रक्षार्थ ट्रेड युनियन स्थापना गर्न र त्यसमा स्वतन्त्ररूपमा सहभागी हुने अधिकार रहने छ ।

धारा २४(४) मा प्रत्येक व्यक्तिलाई कार्य घण्टाको कारण योग्य सीमांकन तथा आवधिक वैधानिक विदासहितको विश्राम र फुसदको अधिकार छ भन्ने उल्लेख छ । मानवअधिकारको विश्वव्यापी घोषणापत्रको एक पक्षकार राष्ट्रका रूपमा यसका प्रावधानलाई कार्यान्वयनमा ल्याउनु नेपालको दायित्व हो । कार्यान्वयनमा सरकार तथा अन्य सरोकारवाला निकाय कतिको इमान्दार र क्रियाशील रहन सकेका छन् भन्ने कुरा समीक्षाको पाटो रहन्छ ।

नेपाली मजदुर तथा श्रमजीवी वर्गको हित प्रवर्द्धन, रोजगारीको सुरक्षा र हक अधिकारको संरक्षणका लागि लोकतान्त्रिक सरकारले प्राथमिक दायित्व महसुस गर्नुपर्ने हो तर व्यवहारमा त्यसको कुनै छनक पाइएको छैन । व्यवहारलाई ऊर्जाशील र नीतिगत कार्यक्रममा समेटनुपर्ने । सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रम, रोजगारीको ग्यारेण्टीको कार्यक्रम, युवा स्वरोजगार तथा उद्यमशीलता कार्यक्रम, वैदेशिक रोजगारीमा गएका युवाको रगत र पसिनाको सुरक्षा र सम्मान तथा आकर्षक वेतन, समान काम समान ज्यालाको मापदण्डको ग्यारेण्टी, भनाइका आकर्षक पुलिन्दा मात्र नबोडेर कार्यान्वयन तहमा परिणाममुखी देखिनुपर्ने ।

श्रमजीवी किसान वर्गको आर्थिक सामाजिक उत्थान र शिक्षित युवाको श्रमबजारमा पहुँच र रोजगारीका अवसर सिर्जना गर्ने दिशामा संघीय र स्थानीय सरकार जुमुराउनुपर्ने । औद्योगिक तथा व्यावसायिक क्षेत्र, ट्रेड युनियनका छाता संगठनहरूले समन्वयात्मक सहकार्य र अनुकूल कार्य वातावरण निर्माण र थप रोजगारीका अवसर दिनुपर्ने । केही अधिको तथ्यांकअनुसार काम गर्ने उमेर समूहका ११.४ प्रतिशत बेरोजगार रहेको जसमा पुरुष १०.३ प्रतिशत र महिला १३.१ प्रतिशत रहेको छ । बेरोजगार रहनु नकारात्मक संकेत हो । हजारौं नेपाली ऊर्जाशील श्रमशक्ति सीपयुक्त युवा सामान्य रोजगारीका लागि खाडी मुलुक, मलेसियालागायतका मुलुकमा भौतारिनुपर्ने क्रममा सुधारको आवश्यकता छ । सरकारको नीति तथा कार्यक्रम, रोजगार नीति समयसमयसमेत कार्यान्वयनयोग्य र श्रम कानूनमा श्रमिक वर्गको हितको पोषणपत्र परिलक्षित हुनुपर्दछ ।

श्रम सरोकार

विदेशमा रहँदा भुल्ने नहुने पाँच कुरा

१) कसैको प्रलोभनमा नफसौं

धेरै तलब दिने वा अन्य राम्रो काम सुविधा दिने प्रलोभनमा दलालहरूले गन्तव्य मुलुकका कम्पनी वा वासस्थानमासमेत पुगेर फकाउन सक्छन् । आधिकारिक भिसा रहेको ठाउँभन्दा अन्यत्र काम गर्नु गैरकानुनी हो । कानुनी हैसियत गुमाएपछि सधैंभरि खतरामा काम गर्नुपर्छ र दलालले गैरकानुनी काममा लगाएर फसाउन पनि सक्छ । फर्किनुअघि जेल, नेल जरिवानासहित देश निकालाको अपमान साथै कुराई खानुपर्छ ।

२) धार्मिक तथा स्थानीय कानूनको पालना गरौं

सम्बन्धित देशमा पुगेर कुनै गल्ती गरेर कानून थाहा थिएन भनेर उम्किन पाइँदैन । स्थानीय धार्मिक, सामाजिक तथा राष्ट्रियताका विषयमा सधैं जानकार र सकारात्मक हुनुपर्छ ।

३) आफ्नो सुरक्षामा ध्यान दिऔं

आफ्नो स्वास्थ्य र सुरक्षाको ख्याल आफैँले राख्नुपर्छ । काम गर्दाको बखत, बाटो हिँड्दा, पौडी वा अन्य यस्तै कामको जोखिमबारे सधैं सचेत रहनुपर्छ । कतिपय मुलुकहरूमा जेन्ना क्रिसडभन्दा अन्यत्रबाट बाटो काट्दा पैदलयात्रीले समेत जरिवाना तिर्नुपर्ने हुन्छ । याद गरौं-कारखानामा काम गर्दा त्यहाँ प्रयोग हुने मेसिनको सोच्ने शक्ति हुँदैन, तपाईंको आफ्नै दिमागले सोचेर हौंसियारी अपनाउनुपर्छ ।

४) काममा लगनशील बनौं

आफ्नो सुपरभाइजरका कुरालाई अवलम्बन गर्नुपर्छ । उसको कुरालाई वेवास्ता गरेमा माथिल्लो निकायमा सामान्यतया कुनै सुनुवाइ गर्दैन । अति नै भएमा मात्र दूतावास, वैदेशिक रोजगार विभाग वा अन्य सहयोगी संस्थाबाट सहयोग लिने बानी गर्नुपर्छ । याद गरौं-रोजगारदाताले तपाईंलाई श्रमको मूल्य तिरेको हुन्छ ।

पाठक मञ्च

सानो मन्त्रीमण्डल, ठूलो आशा

सरकारले हालै मन्त्रालयको संख्या २२ बाट घटाएर १८ मा सीमित गर्ने जुन निर्णय गरेको छ, यो स्वागतयोग्य छ । वर्तमान राज्य व्यवस्था र प्रशासनिक सुधारका लागि यो एउटा सार्थक र सकारात्मक कदम मान्नुपर्छ । प्रधानमन्त्री वल्लभ शाहको नेतृत्वमा रहेको मन्त्रपरिषद्ले प्रशासनिक खर्च कटौती र कार्यसम्पादनमा प्रभावकारिता ल्याउने जुन अटोट लिएको छ, यसले आम नागरिकमा नयाँ उत्साह सञ्चार गरेको छ ।

लामो समयदेखि नेपालको राजनीतिमा भागवण्डा मिलाउनकै लागि मन्त्रालयको संख्या बढाउने र राज्यकोपमा अनावश्यक आर्थिक भार थप्ने विकृति मौलाएको थियो । आवश्यकताभन्दा बढी मन्त्रालय र मन्त्रीहरू हुँदा निर्णय प्रक्रिया सुस्त हुने, एउटै काममा धेरै निकायहरू

बाँकिने र विकास बजेटभन्दा चालु खर्च (तलब, भत्ता, गाडी र सचिवालय) धेरै हुने समस्याले मुलुक जकडिएको थियो । यस्तो पृष्ठभूमिमा सरकारले मन्त्रालयहरूको पुनर्संरचना गरी संख्या घटाउनुले प्रशासनिक सुधार र मितव्ययिता केवल नारामामात्र सीमित नभई व्यवहारमा उतार्ने संकेत दिएको छ ।

खासगरी, सरकारले प्रविधि र आविष्कारलाई केन्द्रमा राखेर छुट्टै विज्ञान, प्रविधि तथा नवप्रवर्तन मन्त्रालय गठन गर्नु वर्तमान समयको माग हो । २१औं शताब्दीको दौडमा प्रविधिको विकासविना कुनै पनि मुलुकले आर्थिक समृद्धि हासिल गर्न सक्दैन । त्यस्तै, सूचना प्रविधिसम्बन्धी कार्यहरूलाई प्रधानमन्त्री कार्यालय मातहत लैजानुले डिजिटल नेपालको सपनालाई थप गति दिने छ । शिक्षा र खेलकुद, कृषि र वन,

स्वास्थ्य र खाद्य सुरक्षाजस्ता अन्तरसम्बन्धित क्षेत्रहरूलाई गाभेर मन्त्रालय बनाउँदा नीतिगत समन्वयमा सहजता आउने निश्चित छ । मन्त्रालय संख्यामा गरिएको यो हेरफेरले राज्य संयन्त्रलाई चुस्त बनाउन मद्दत गर्ने अपेक्षा गर्न सकिन्छ । मन्त्रालय घटाउनु भनेको केवल मन्त्रीको संख्या घटाउनुमात्र होइन, बरु त्यससँगै जोडिएका सचिव, सहसचिव र तल्लो तहका कर्मचारीहरूको दरबन्दीमा पनि पुनरावलोकन गर्ने अवसर हो । यदि कर्मचारी संयन्त्रलाई पनि यसै गरी चुस्त बनाउन सकिएमा अबौं रूपैयाँको चालु खर्च जोगिन सक्छ, जुन रकम पूर्वाधार विकासमा लगाउन सकिन्छ ।

यद्यपि, मन्त्रालयको संख्या घटाउनुमात्र आफैँमा पूर्ण सफलता होइन । संरचना सानो भएरमात्र पुग्दैन, त्यसको काम गर्ने शैलीमा

पनि आमूल परिवर्तन आउनु आवश्यक छ । मन्त्रालय गाभिँदा कर्मचारीहरूको समायोजन र कार्यविभाजनमा हुने अन्यायले सेवा प्रवाहमा असर पर्ने हुँदैन । नयाँ मन्त्रालयहरूले आफ्नो जिम्मेवारी बुझेर परिणाममुखी काम गर्न सकेमात्र यो सुधारको वास्तविक अर्थ रहन्छ ।

सरकारले शासकीय सुधारसम्बन्धी १०० कार्यसूचीअन्तर्गत रहेर चालेको यो कदम प्रशंसायोग्य छ । राजनीतिक भागवण्डाको दबावलाई चिदै प्रशासनिक सुशासन कायम गर्ने यो प्रयासले आगामी दिनमा अन्य राज्यका निकायहरूमा पनि सुधारको बाटो देखाउने छ, भन्ने मेरो विश्वास छ ।

- प्रमोदकुमार रेग्मी
कुमारीपाटी, ललितपुर



गुन्दी बुग्ना सिवदे | कञ्चनपुरको शुक्लाफाँटा नगरपालिका-१० का महिला नगरपालिकाको 'एक वडा एक उद्यम' कार्यक्रमअन्तर्गत पटेरो घाँसबाट गुन्दी बुन्ने सीप सिक्दै । तस्विर: रासस

'सिटी स्क्यान' सेवा सञ्चालन गर्न दक्ष जनशक्ति अभाव

सिरहा- सिरहाको लहानस्थित रामकुमार सारडा उमाप्रसाद मुरारका प्रादेशिक अस्पतालमा उद्घाटन गरिएको 'सिटी स्क्यान' सेवा जनशक्ति अभावका कारण सञ्चालन हुन सकेको छैन । यही वैशाख २१ गते उद्घाटन गरिए पनि दक्ष प्राविधिक नहुँदा सेवा सञ्चालन हुन नसकेको हो ।



अस्पताल सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष रामनारायण मेहताले मेसिन भएर पनि सेवा दिन नसक्दा जनमानसमा गलत सन्देश गएको जनाइ दक्ष जनशक्ति अभावका कारण सञ्चालन हुन नसकेको छैन । यही वैशाख २१ गते उद्घाटन गरिए पनि दक्ष प्राविधिक नहुँदा सेवा सञ्चालन हुन नसकेको हो ।

अस्पताल सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष रामनारायण मेहताले मेसिन भएर पनि सेवा दिन नसक्दा जनमानसमा गलत सन्देश गएको जनाइ दक्ष जनशक्ति अभावका कारण सञ्चालन हुन नसकेको छैन । यही वैशाख २१ गते उद्घाटन गरिए पनि दक्ष प्राविधिक नहुँदा सेवा सञ्चालन हुन नसकेको हो ।

फेवातालको जलाधार क्षेत्र संरक्षण तीव्र

गण्डकी (प्रस)- सरकारको १०० वुँदे शासकीय सुधार कार्यक्रममा समेटिएको फेवातालको जलाधार क्षेत्र संरक्षण योजना कार्यान्वयनका लागि सम्वन्धित निकायले सक्रियता अगाडि बढाएका छन् । शासकीय सुधार कार्यक्रममा फेवा संरक्षित जलाधार क्षेत्रको अतिक्रमण हटाउने, पहिरो व्यवस्थापन, मुहान संरक्षण र जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका कार्यक्रम सञ्चालन गरी जलाधार क्षेत्रको संरक्षण गर्ने उल्लेख छ । आर्थिक वर्ष २०७८/८९ मा बनाइएको 'फेवा संरक्षित जलाधार व्यवस्थापकीय योजना' कार्यान्वयनका लागि वन तथा भू-संरक्षण विभाग, वृहत् जलाधार व्यवस्थापन केन्द्र, गण्डकी र कास्कीस्थित जिल्ला भू-तथा जलाधार संरक्षण समितिले पहल थालेका छन् । जिल्ला भू-तथा जलाधार संरक्षण समितिका संयोजक एवं जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुख लिलाधार पौडेलले फेवा संरक्षित जलाधार व्यवस्थापकीय योजनालाई अद्यावधिक र परिमार्जनसहित कार्यान्वयन गर्ने गरी वन तथा भू-संरक्षण विभागलाई सुझाव दिइएको बताए ।

विभागबाट योजना स्वीकृत भएर आएपछि कार्यान्वयनमा जाने उनको भनाइ छ । सन् २०२२ देखि २०३१ सम्मको कार्यान्वयन अवधि तोकेर उक्त योजना निर्माण गरिएको छ । फेवातालको जलाधार क्षेत्र संरक्षणलाई उच्च महत्त्व दिएर सरकारले शासकीय सुधारका सय बुँदामा समेटेकाले यसको कार्यान्वयन गर्नु सम्बद्ध सबै पक्षको जिम्मेवारी रहेको प्रमुख पौडेलले बताए । समितिको बैठकले उक्त योजनालाई प्रभावकारीरूपमा कार्यान्वयन गर्ने निर्णयसमेत गरेको उनको भनाइ छ । विभागका उपमहानिर्देशक उद्वबहादुर घिमिरेसहित विज्ञको टोलीले केही समयअघि फेवा संरक्षित जलाधार क्षेत्रको स्थलगत अवलोकन गरी उक्त योजना कार्यान्वयनमा विषयमा सरोकार भएका पक्षहरूसँग छलफल गरेको थियो । जलाधार व्यवस्थापन केन्द्रले बनाएको व्यवस्थापकीय योजना अद्यावधिक र परिमार्जनसहित विभागबाट स्वीकृत भएपछि केन्द्रमाफिर्त नै कार्यान्वयन हुने जनाइएको छ । उक्त योजनाअन्तर्गत जलाधार क्षेत्रको अतिक्रमण हटाइ पुनर्स्थापना गर्ने, मुहान तथा पानीका स्रोत

आवश्यक जनशक्तिका लागि सम्वन्धित प्रदेश मन्त्रालयमा निरन्तर समन्वय र ताकेता गरिरहेका छन्, तर यस विषयका दक्ष जनशक्ति (रेडियोलोजिस्ट) प्रदेशभरि नै अभाव रहेकाले मन्त्रालयले कहिलेसम्म कर्मचारी पठाउँछ, भन्ने टुंगो लाग्न सकेको छैन । मधेश प्रदेशमा कर्मचारी समायोजनबाट आएका एक्ला वरिष्ठ रेडियोलोजिस्ट डा. बृजेन्द्रकुमार साह

शत्रुघनप्रसाद सिंहको कार्यकालमा आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा १२ करोड रूपैयाँ लागतमा दुईवटा सिटी स्क्यान मेसिन खरिद गरिएको थियो । तीमध्ये एउटा मेसिन जनकपुरस्थित मधेश स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान र अर्को लहान अस्पतालमा पठाइएको तत्कालीन प्रदेश आयुर्विज्ञान विभागका महानिर्देशक डा. सुनिलप्रसाद कुशवाहाले जानकारी दिए । रासस

'बरघर' ऐन बनाउँदै लुम्बिनी प्रदेश

बाइ (प्रस)- लुम्बिनी प्रदेश सरकारले थारू समुदायको पहिचानसँग जोडिएको 'बरघर' ऐन निर्माण गर्न लागेको छ । त्यसका लागि आगामी वर्ष अधिवेशनमा विधेयक पेस गर्ने तयारी रहेको प्रदेश सभामुख तुलाराम घर्तीले जानकारी दिए । उनले ऐनका लागि 'मस्यौदा' तयार भइसकेको गरी प्रदेश मान्यपरिषदले निर्णय गरिसकेकाले अब बस्ने प्रदेशका बैठकमा पेस गर्ने बताए । थारू समुदायमा वरघर, महतवा, भलमन्साको प्रचलनमा रहेका छन् । ती प्रचलनलाई संरक्षण गर्न कानून निर्माण गर्न लागिएको हो । लुम्बिनी प्रदेशका पूर्वमुख्यमन्त्री डिल्लीबहादुर चौधरीले यी प्रचाले समाजलाई एकता बनाउनुका साथै सामाजिक काममा सहयोग पुग्ने भएकाले कानून बनाएर संरक्षण गरिनुपर्ने बताए । 'यस प्रचाले गाउँको कार्यकारी, न्यायिक र व्यवस्थापकीय काममा सकारात्मक भूमिका निर्वाह गर्दै आएको छ । हरेक वर्ष माघीका अवसरमा गाउँको भेलाबाट चुनिने यस्तो नेतृत्वले कुलोपानीको व्यवस्थापन, वाटोघाटो निर्माणजस्ता सामूहिक छम (वेगारी)को परिचालन गर्नेदेखि गाउँका भैँभगडा मिलाउने र सांस्कृतिक रीतिरिवाज जोगाउनेसम्मको सम्पूर्ण जिम्मेवारी सम्हालेको हुन्छ,' उनले भने, 'त्यसैले आफ्नी एकता, सामाजिक अनुशासन र सामूहिक हितलाई केन्द्रमा राखेर गाउँलाई एउटा व्यवस्थित एकाइका रूपमा सञ्चालन गर्ने भएकाले यी प्रचालाई संरक्षण गर्न आवश्यक छ ।'

बन्दीपुर अस्पताललाई करिब ४० लाख मूल्यको उपकरण सहयोग



बन्दीपुर (तनहुँ)- तनहुँको बन्दीपुर गाउँपालिका-४ स्थित बन्दीपुर अस्पताललाई विभिन्न संघसंस्था तथा व्यवसायीले करिब ४० लाख रूपैयाँबराबरका आधुनिक स्वास्थ्य उपकरण सहयोग गरेका छन् । लायन्स क्लब अफ चितवन चौतारी र लोयल ट्रेडर्सले बुधवार अस्पताललाई अस्पतालको प्रयोगशालामा आवश्यक पर्ने आधुनिक मेसिनहरू उपलब्ध गराएका हुन् । अस्पतालका मेडिकल सुपरिटेण्डेन्ट डा. अनिल गिरीका अनुसार लायन्स क्लब अफ चितवन चौतारीले करिब २० लाख रूपैयाँ मूल्यका दुईवटा मेसिन सहयोग गरेको हो । जसमा क्लिया मेसिन र पिटी/आइएनआर मेसिन रहेका छन् । क्लिया मेसिनमाफत थाइराइड, भिटामिन डी, भिटामिन डी-१२, पाठेघरको क्यान्सर (सिए १२५), प्रोस्टेटको क्यान्सर (पिएएफ) लगायत विभिन्न प्रकारका हार्मोनजन्य समस्या परीक्षण गर्न सकिने डा. गिरीले जानकारी दिए । त्यसैगरी, पिटी, आइएनआर मेसिनले रगत जन्मेसम्बन्धी र मुटुरोगी तथा सर्प वा

अरिगालले टोकेका बिरामीको परीक्षणमासमेत क्लिया मेसिन उपयोगी हुने बताइएको छ । त्यसैगरी, भरतपुर चितवनस्थित लोयल ट्रेडर्सले करिब २० लाख रूपैयाँ मूल्यका उपकरण उपलब्ध गराएको छ । जसअन्तर्गत पूर्णरूपमा स्वचालित जैविक रसायन (बायोकेमेस्ट्री) परीक्षण मेसिन र 'हेमाटोलोजी एनालाइजर' मेसिन रहेको अस्पतालले जनाएको छ । बायोकेमेस्ट्री मेसिनमाफत कलेजो, मिर्गौला, युरिक एसिड, एमाइलेज, लाइपेजलगायतका परीक्षण गरिन्छ । यसैगरी, 'सिबिसी एनालाइजर'ले शरीरमा रगतको मात्रा तथा रगतभित्र रहेका विभिन्न 'सेल'हरूको विस्तृत परीक्षण गरी रोगको पहिचान गरिने सुपरिटेण्डेन्ट डा. गिरीले जानकारी दिए । लायन्स क्लब अफ चितवन चौतारीका अध्यक्ष दीपक बस्नेतले अब बन्दीपुर क्षेत्रका नागरिकले सामान्यदेखि विशेष स्वास्थ्य परीक्षणका लागि पोखरा, चितवन वा काठमाडौँ धाउनु नपर्ने बताए । उनका अनुसार अत्याधुनिक उपकरण जडानसँगै अधिकांश परीक्षण सेवा अब बन्दीपुरमै उपलब्ध हुने छ ।

त्यस्तै, गाउँपालिका अध्यक्ष सुरेन्द्रबहादुर थापाले उपकरण सहयोगले स्थानीय नागरिकलाई सहज र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन मद्दत पुग्ने बताए । उनले बन्दीपुरसहित तनहुँका भानु, व्यास, आँबुखैरेनी पालिका, गोरखा र लमजुङका नागरिकलेसमेत स्वास्थ्य सेवा लिनसक्ने बताए । बन्दीपुर अस्पतालमा पछिल्लो एक वर्षमा २४ हजारभन्दा बढी व्यक्ति स्वास्थ्य सेवा लिएका छन् । हरेक दिन विहान ७:०० देखि बेलुकी ८:०० बजेसम्म सञ्चालन भइरहेको विस्तारित बहिरंग (ओपीडी) सेवाका कारण बिरामीलाई उपचारमा थप सहज भएको अस्पतालले स्पष्ट गरेको छ । हाल १५ शय्या क्षमतामा सञ्चालन भइरहेको अस्पतालमा आँवा, प्रसूति, दाँत, प्रयोगशाला, फार्मसीलगायत सेवा प्रवाह हुँदै आएको छ । वि.सं. २०२२ साल स्थापना भएको बन्दीपुर अस्पतालको निर्माणाधीन नयाँ भवन तयार भएसँगै सेवा विविधीकरण गरी गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गर्न अस्पताल प्रतिबद्ध रहेको सुपरिटेण्डेन्ट डा. गिरीले जानकारी दिए । रासस

Advertisement for R.D. HUMAN RESOURCE PVT.LTD. featuring a recruitment table with columns for job title, salary, and other details. The table lists roles like Domestic Worker, Laburer, Cooks, and Waiter with corresponding monthly and daily wages.

Advertisement for ALTEK MEDICAL SDN BHD featuring a recruitment table for factory operators. The table lists the role of Factory Operator with a monthly salary of 1700 RM and other benefits.

Advertisement for VISION & VALUE OVERSEAS PVT. LTD. featuring a recruitment table for various roles like Loading & Unloading Worker, Cement Blocks Bricklayer, and Mason General. The table includes details about the company and contact information.

Advertisement for AI Kausar Human Resource Pvt.Ltd. featuring a recruitment table for roles like Loading & Unloading Worker, Cement Blocks Bricklayer, and Mason General. The table includes details about the company and contact information.



मासीधान रोपिदै | जुम्लाको चन्दननाथ नगरपालिका-२ भण्डारीवाडाका किसान खेतमा मासीधान रोपिदै ।

तस्विर: विजय रावत/रासस

नेपाल-भारत व्यापार विस्तारबारे कोलकातामा छलफल

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- भारतको कोलकातास्थित नेपाली महावाणिज्यदूतावासले नेपाल-भारतबीच व्यापार, पारवहन, लगानी तथा आर्थिक सहकार्य प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले 'नेपालको व्यापार, पारवहन तथा लगानी सहजीकरणसम्बन्धी छलफल कार्यक्रम आयोजना गरेको छ ।

गत मंगलवार आयोजित उक्त कार्यक्रममा व्यापार, पारवहन, ढुवानी, सम्पर्क सञ्जाल तथा लगानीका क्षेत्रमा नेपाल-भारत सहकार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउने विषयमा छलफल भएको उक्त महावाणिज्यदूतावासले जनाएको छ । साथै नेपालको व्यापार तथा पारवहन संरचना,

लगानीका सम्भावना तथा नेपाल-भारत आर्थिक सहकार्य सुदृढ गर्न भएका प्रयासबारे पनि विमर्श भएको थियो ।

कार्यक्रममा श्यामाप्रसाद मुखर्जी वन्दरगाह, कोलकाताका अध्यक्ष राजेन्द्र रमनसहित वरिष्ठ अधिकारी, कोलकाता भन्सार कार्यालयका प्रतिनिधि, जल यातायात तथा ढुवानी सेवा प्रदायक, कोलकाता कस्टम्स हाउस एजेन्ट्स एसोसिएसन तथा नेपाल कस्टम्स हाउस एजेन्ट्स एसोसिएसनका प्रतिनिधि, आयातकर्ता, निर्यातकर्ता, लगानीकर्ता, नेपाली व्यवसायी, सञ्चारकर्मी तथा सार्वजनिक र निजी क्षेत्रका प्रतिनिधिको सहभागिता रहेको थियो ।

त्यसैगरी, श्यामाप्रसाद मुखर्जी बन्दरगाह, कोलकाताका ट्राफिक प्रबन्धक रविशंकर

राजहंसले बन्दरगाहमा उपलब्ध सुविधा, पूर्वाधार विकासका काम तथा नेपालतर्फ जाने मालसामानको ढुवानी सहज बनाउन अपनाइएका उपायबारे जानकारी दिएका थिए ।

कार्यक्रमका सहभागीहरूले व्यापार सहजीकरण, भन्सार समन्वय, ढुवानी व्यवस्थापन, सम्पर्क सञ्जाल विस्तार तथा लगानी प्रवर्द्धनका विषयमा सुझाव राखेका थिए । सहभागीले उठाएका जिज्ञासा तथा समस्याबारे महावाणिज्यदूत भक्कप्रसाद आचार्यले जवाफ दिएका थिए । उनले नेपाल-भारतबीच व्यापार सहजीकरण, सम्पर्क सञ्जाल विस्तार तथा द्विपक्षीय आर्थिक सहकार्य प्रवर्द्धनका लागि महावाणिज्यदूतावासले निरन्तर सहकार्य गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गरे ।

‘लगानीकर्तामा आत्मविश्वासको कमीले कर्जा प्रवाह न्यून’

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- बैंक तथा वित्तीय संस्था परिसङ्घ नेपाल (सिबिफिन)का अध्यक्ष प्रचण्डबहादुर श्रेष्ठले लगानीकर्तामा आत्मविश्वासको कमीका कारण अपेक्षाकृत रूपमा कर्जा प्रवाह नभएको बताएका छन् ।

राजधानीमा आयोजित आर्थिक पत्रकारहरूसंगको अन्तरक्रियामा अध्यक्ष श्रेष्ठले बैंकमा पर्याप्त तरलता हुनुका कारण व्यवसायीहरूमा आत्मविश्वासको कमी भएकाले न्यून व्याजदर हुँदा पनि कर्जा प्रवाह अपेक्षाकृत रूपमा नभएको उल्लेख गरे । उनले उद्योगी अहिले लगानीका लागि 'पर्ख र हेर'को अवस्थामा रहेको उल्लेख गर्दै यसको प्रभाव बैंकिङ क्षेत्रमा परेको बताए । पछिल्लो समय बैंकको खराब कर्जा बढिरहेको सन्दर्भमा केही गल्ती बैंकको पनि भएको उनको भनाइ थियो ।

बैंकिङ क्षेत्रमा पनि केही अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा छ, धेरै शाखा खोल्ने, जसरी पनि कर्जा

बैंकिङ क्षेत्रमा पनि केही अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा छ, धेरै शाखा खोल्ने, जसरी पनि कर्जा प्रवाह बढाउन जस्तो पनि धितो राख्नेलगायतका समस्या छन्, हामीले यसमा सुधार गर्नु जरुरी छ', अध्यक्ष श्रेष्ठले भने ।

सिबिफिनका अनुसार हाल खराब कर्जा पाँच दशमलव ३४ प्रतिशत पुगेको छ । जुन पछिल्लो १० वर्षयताकै सबैभन्दा बढी हो । बैंकको खराब कर्जा सन् २०२५ मा चार दशमलव ६२ प्रतिशत थियो भने सन् २०१७ मा दुई दशमलव ६३ प्रतिशत थियो ।

सिबिफिनका उपाध्यक्ष राजेश उपाध्यायले समग्र अर्थतन्त्रमा समस्या आउँदा बैंकिङ क्षेत्र प्रभावित भएको बताए । यद्यपि पछिल्लो

समयको राजनीतिक परिवर्तनले भने सबैमा आशा जगाएको उनको भनाइ थियो ।

'राजनीतिक परिवर्तनले आमरूपमा ठूलो आशा जगाएको छ, सरकार अहिले सुशासन कायम गर्न लागेको छ, त्यसपछिको काम भनेको आर्थिक विकास नै हो', उनले भने । सरकारले सात वर्षमा १०० अर्ब डलरको अर्थतन्त्रका लागि पनि लगानी बढाउनुको विकल्प नभएकाले लगानीमैत्री वातावरण भने निर्माण हुनुपर्नेमा जोड दिए । उनले बैंकिङ क्षेत्रमा पनि अस्वस्थ प्रतिस्पर्धालाई स्वीकार गर्दै त्यसमा सुधार जरुरी भएको बताए ।

सिबिफिनका महासचिव मनोजकुमार गौतमले निर्माण क्षेत्र सुस्त हुँदा कर्जा प्रवाह कम भएको तर खराब कर्जा बढ्दा पनि बैंकिङ क्षेत्र कमजोर भने नभएको उल्लेख गरे । 'बैंकमा व्याजदर घट्दो छ, तर निक्षेपको व्याजदर कमजोर हुँदा पुँजी पलायनको जोखिम पनि बढेको', उनले भने, 'बैंकिङ क्षेत्र अर्थतन्त्रको 'रिफ्लेक्सन' पनि हो, अर्थतन्त्र राम्रो भएन भने बैंकिङ क्षेत्रमा पनि कामो हुँदैन ।'

महसुल नतिर्नेको 'लाइन' काट्दै प्राधिकरण

प्रभाव संवाददाता

राँभा (बाँके) - नेपाल विद्युत् प्राधिकरण, नेपालगञ्ज वितरण केन्द्रले विद्युत् महसुल समयमै भुक्तानी नगर्ने पाँच हजार बढि सेवाग्राहीको 'लाइन' विच्छेद गरिदिएको छ ।

वित्तिको पाँच महिनाको अवधिमा लामो समयदेखि महसुल रकम नतिर्ने करिब पाँच हजार ५०० ग्राहकको लाइन विच्छेद गरेर बक्यौता असुली प्रक्रिया सुरु गरेको नेपाल विद्युत् प्राधिकरण, नेपालगञ्ज वितरण केन्द्रका प्रमुख सञ्चयकुमार मिश्रले जानकारी दिए ।

उनका अनुसार, लामो समयदेखि महसुल रकम नतिर्ने ग्राहकको लाइन विच्छेद गरेर बक्यौता असुली अभियान सुरुआत गरेपछि नेपालगञ्ज वितरण केन्द्रले करिब ५ पाँच करोड बक्यौता

असुल गर्न सफल भएको छ । वित्तिको पाँच महिनाको अवधिमा हामीले करिब साढे ५ हजार ग्राहकको लाइन काटेका छौं । यसबाट बक्यौता रकम करिब रु छ करोड ३० लाख हुन गएको छ', उनले भने, 'लाइनविच्छेद गरेका मध्ये करिब चार हजार ५०० ग्राहकबाट विद्युत् लाइन पुन:जडान भई करिब ५ पाँच करोड बक्यौता असुल भएको छ ।' वितरण केन्द्रले लामो समयसम्म महसुल नबुझाउने ग्राहकको लाइन विच्छेद गरेर बक्यौता असुली अभियानलाई निरन्तर रूपमा सञ्चालन गरिरहेको छ । विद्युत् आपूर्ति सुधार र अनियमितता नियन्त्रणका लागि अनुगमनलाई तीव्र बनाएको केन्द्र प्रमुख मिश्रले बताए ।

विद्युत् लाइन प्रयोग गरेवापतको महसुल ६० दिनभित्र तिर्नुपर्ने कानुनी व्यवस्था रहेको छ । उक्त अवधिभित्र विल भुक्तानी नतिर्ने उपभोक्तामाथि अब स्वचालित रूपमा कारवाही हुनेछ । बक्यौता नतिर्ने

ग्राहकको लाइन विच्छेद अभियानले ग्राहकलाई समयमै विल तिर्नुपर्ने सचेतना जगाएको उनको भनाइ छ । बाँके जिल्लामा विद्युत् सेवा सुधार र चुहावट नियन्त्रणका लागि नेपालगञ्ज वितरण केन्द्रले मिटर अनुगमन, हुकिङ गर्ने वा मिटरमा गडबडी गर्ने ग्राहकहरूमाथि सार्वजनिक विदाका दिनसमेत स्थगित निरीक्षण गर्दै सिँचाइ, घरेलु तथा अन्य ग्राहकको सेवा अवस्थाबारे अनुगमन गरिरहेको छ ।

सेवा सुधार, चुहावट नियन्त्रण अभियानले पछिल्ला महिनाहरूमा बाँकेमा विद्युत् आपूर्तिमा सुधार देखिएको छ । नयाँ फिडर थपिएपछि ओभरलोडको समस्या घट्टेकाकारण गर्मीयाममा आपूर्ति अवरुद्ध नहुने केन्द्र प्रमुख मिश्रको दाबी छ । नेपालगञ्ज वितरण केन्द्र नो-लाइट शाखामार्फत मत्त्वपूर्ण स्थानहरूमा नागो तार हटाइ केबुल विस्तारको काम भइरहेको छ ।

टीकापुरमा हजार मेट्रिक टनको शीतभण्डार

टीकापुर- रानी जमरा कुलरिया सिँचाइ आयोजनाले कैलालीको टीकापुरमा निर्माण गरिरहेको शीतभण्डार यसै वर्षबाट सञ्चालन गर्ने तयारी गरिएको छ । शीतभण्डार निर्माणको अन्तिम चरणका विद्युत् जडान तथा रेफ्रिजेरेसन लगायतका काम भइरहेका छन् ।

निर्माणको म्याद २०८३ मङ्सिर मसान्तसम्म रहेकाले यसै वर्षबाट सञ्चालन गर्नेगरी काम भइरहेको रानी जमरा कुलरिया सिँचाइ आयोजना कृषि कार्यक्रम कार्यान्वयन एकाइका प्रमुख भरत कँडेलले बताए ।

शीतभण्डार निर्माणपछि रानी जमरा कुलरिया शीतभण्डार गृह सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिलाई हस्तान्तरण गरिनेछ । रानी जमरा कुलरिया सिँचाइ प्रणाली जल उपभोक्ता संस्था मूल कूला समितिले यतिबेला शीतभण्डारको सेयर वितरण गरिरहेको छ । एकाइका प्रमुख कँडेलले शीतभण्डार गत वर्ष ८५ प्रतिशत निर्माण सम्पन्न भएको र यस वर्ष बाँकी काम सुरु भएको जानकारी दिए ।

'बाँकी रहेको निर्माण र विद्युत् तथा रेफ्रिजेरेसन कार्य भइरहेको छ', उनले भने, 'यी दुई कार्यका लागि छुट्टै ठेक्का गरी रु एक करोड ३४ लाख ६६ हजार ९१५ मा निर्माण सुरु भएको छ । अहिले आयोजनाको ७५ प्रतिशत र उपभोक्ताको २५ प्रतिशत लगानी छ ।'

यसअघि आयोजनाको ८० प्रतिशत र उपभोक्ताको २० प्रतिशत लगानीमा रु सात करोड छ लाख ६९ हजारमा शीतभण्डार निर्माण भएको हो । एक हजार मेट्रिक टन क्षमताको शीतभण्डार विशेष गरी आलु भण्डारणका लागि प्रयोग गर्ने योजना छ । 'आयोजनाले शीतभण्डार सञ्चालन कार्यविधि निर्माण गर्दैछ र व्यावसायिक योजना बनाइसकेको छ', उनले भने, 'भवन निर्माणपछि जल उपभोक्ता मूल समितिलाई हस्तान्तरण गर्ने र केही समय सञ्चालनमा लागि आयोजनाले सघाउनेछ ।'

शीतभण्डार सञ्चालनका लागि मूल कूला समितिमा आबद्ध किसान उपभोक्ताले यसअघि रु एक करोड ३१ लाख लागत सहभागिता जनाएका छन् । यसपटक रु ३२ लाख लगानी गर्नुपर्नेछ । यस वर्ष जल उपभोक्ता समितिले रु सात लाख लगानी गरेको बाँकी रकम उठ्ने क्रममा रहेको जनाइएको छ । उपभोक्ताले शीतभण्डार निर्माणका लागि तिर्नुपर्ने रकममा २०८१ सालमा टीकापुर नगरपालिकाले रु ७४ लाख सहयोग गरेको थियो भने चालु आवमा जानकी गाउँपालिकाले पनि रु १५ लाख छुट्ट्याएको छ ।

उपभोक्ता समितिमा चार हजार ५९६ सेयर सदस्य छन् । जसमा ७१ हजार ६८३ सेयर कित्ता रहेको छ भने सेयर रकम ७१ लाख ६८ हजार ३०० पुगेको रानी जमरा कुलरिया

सिँचाइ प्रणाली जल उपभोक्ता संस्था मूल कूला समितिमा सचिव परशुराम महतोले बताए । 'अहिले पनि किसानलाई सेयर वितरण भइरहेको छ', उनले भने, 'शीतभण्डार सञ्चालन भएमा यहाँका आलु र फलफूलखेती गर्ने किसानलाई राहत हुनेछ ।'

जानकी गाउँपालिकाका अध्यक्ष गणेश चौधरीले आयोजना सुरु गर्दा सिँचाइ सुविधा पुर्याउने र कृषि उत्पादन बढाउने उद्देश्यमात्र रहे पनि विस्तारै शीतभण्डार, विद्युत् उत्पादनजस्ता कार्य गरी सुविधा विस्तार गरेको बताए । अध्यक्ष चौधरीले भने, 'हाम्रा पुर्खाले खेनेर बनाएका कूला आधुनिकीकरण भएका छन् । खेतमा सिँचाइ सुविधा पुगेको छ । आयोजना विस्तारका क्रममा वाटो, पुलपुलसा, तटबन्ध निर्माणसँगै बिजुली उत्पादन गरी वार्षिक रु १५ करोडको विद्युत् विक्री भइरहेको छ । अब हामीले हाइड्रोपावरको किसानले पनि सेयर पाउनुपर्ने माग गरेका छौं ।'

अध्यक्ष चौधरीले हेरेक परियोजनाबाट लक्षित वर्गलाई फाइदा हुनुपर्ने कुरामा ध्यान दिनुपर्ने बताउँदै शीतभण्डार सञ्चालनले पनि यहाँका किसानको आर्थिकस्तरमा सुधार आउनुपर्नेमा जोड दिए । टीकापुर साना सहरी खानेपानी तथा सरसफाइ संस्थाका अध्यक्ष खडक धामीले सिँचाइ आयोजनाले

किसानको क्षमता अभिवृद्धि, उत्पादन वृद्धिसँगै उत्पादन भण्डारणमा समेत सघाउँदा खुसी लागेको बताए ।

मूल कूला समिति टीकापुरका अध्यक्ष कुमारराज शाहीले शीतभण्डार सञ्चालनमा सघाउने सिँचाइ आयोजना, स्थानीय पालिका टीकापुर र जानकी, सेयर लिएर सघाउने किसान सबैलाई धन्यवाद दिएका छन् । पहिले रानीजमराको कमाण्ड क्षेत्र टीकापुर, जानकी, लम्कीचुहामात्र थियो भने अहिले तेस्रो चरणसम्म पुग्दा क्षेत्र विस्तार भएर भजनी नगरपालिका, घोडाघोडी नगरपालिका, जोशीपुर, बर्दगौरिया गाउँपालिका पनि थपिएकाले त्यहाँका किसान सेयर सदस्य बन्न पाउने व्यवस्था छ ।

सिँचाइ आयोजनाले शीतभण्डार सञ्चालनमा आउने भएपछि यहाँ आलुखेती प्रवर्द्धनमा किसानलाई सघाइरहेको छ । आयोजनाले चालु आवमा दुई हेक्टरमा आलुको विजवृद्धि सहयोग र १६ हेक्टरमा आलु क्षेत्र विस्तार सहयोग कार्यक्रम गरेको छ । यसमा २५६ किसान लाभान्वित भएका छन् । आयोजनाले आगामी वर्ष आलु बालीको उत्पादन, बजारीकरण र स्याहारका लागि रु तीन करोड बजेट प्रस्ताव गरेको छ । आगामी वर्ष २५० हेक्टरमा आलुखेतीमा सघाउने योजना बनाएको जनाएको छ । रासस

निजी क्षेत्रसँगको सहकार्यमा समृद्धि अभियान अघि बढाउने

प्रभाव संवाददाता

मोरङ- कोशी प्रदेशका मुख्यमन्त्री हिक्मतकुमार कार्कीले प्रदेशको आर्थिक गतिविधि सुदृढ बनाउन निजी क्षेत्रसँग सहकार्य गर्दै अघि बढ्ने बताएका छन् ।

नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ कोशी प्रदेशद्वारा विराटनगरमा आयोजित चौथो कार्यकारिणी समितिको पदस्थापन समारोहको उद्घाटन गर्दै उनले निजी क्षेत्रलाई विश्वासमा लिएर समृद्धिको अभियान अघि बढाउने बताए । मुख्यमन्त्री कार्कीले राजनीतिक स्थायित्वसँगै मुलुकले आर्थिक रूपमा सकारात्मक दिशा लिने विश्वास व्यक्त गर्दै वर्तमान सरकारले देशविकासप्रति जनतामा विश्वास बढाएको बताए ।

उनले प्रदेश सरकारले आगामी वजेटलाई उत्पादनमुखी क्षेत्रमा केन्द्रित गर्ने निर्देशन दिइएको बताउँदै विकासलाई सडक र पुलमा मात्र सीमित नराखी सूचना प्रविधि, पर्यटन



तथा औद्योगिक क्षेत्रमा विस्तार गर्नुपर्ने आवश्यकता औँल्याए ।

विराटनगर महानगरपालिकाका प्रमुख नागेश कोइरालाले उद्योग-व्यवसायमैत्री वातावरण निर्माणमा महानगरले निरन्तर सहयोग गर्ने बताए । महासंघका नवनिर्वाचित अध्यक्ष राजेन्द्रबहादुर राउतले जलविद्युत्, पर्यटन, उद्योग र कृषिको आधुनिकीकरण गरेर समृद्ध नेपाल निर्माण गर्न सकिने धारणा व्यक्त गरे ।

अब मात्र एक क्लिकमा...
www.prabhabonline.com

[www.facebook.com/Prabhab Online](https://www.facebook.com/PrabhabOnline)

प्रभाव दैनिक